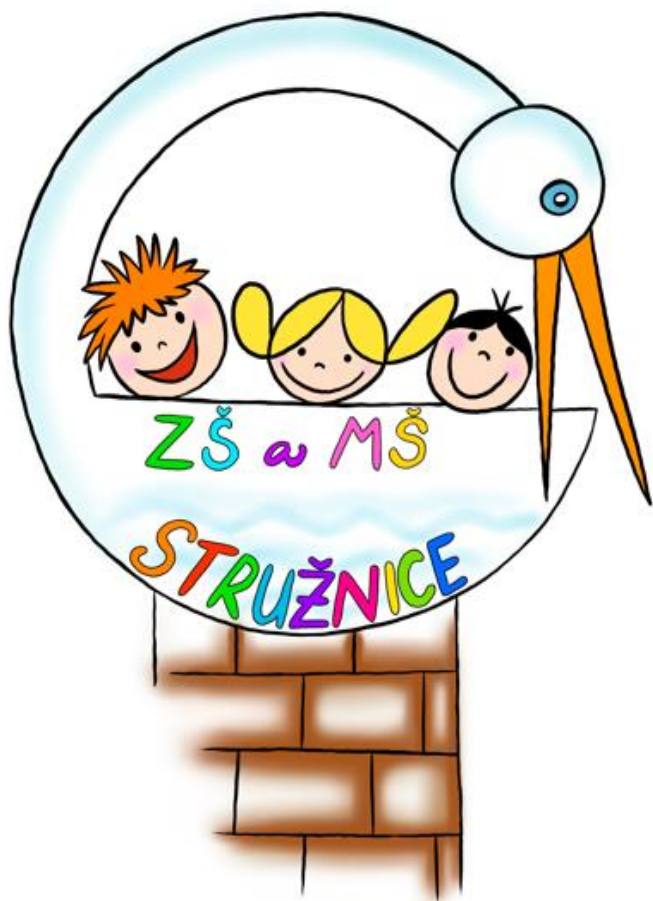

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání

TVOŘIVÁ ŠKOLA pro všechny a pro každého

(Školní rok - 2024/25)

Základní škola a Mateřská škola Stružnice,
okres Česká Lípa, příspěvková organizace
Č.p. 69, 470 02 Stružnice

OBSAH

1. Identifikační údaje

2. Charakteristika školy a její priority

2.1 Charakteristika školy

2.2. Charakteristika žáků a pedagogického sboru

2.3. Kroužky a zájmové útvary

2.4 Dlouhodobé projekty, charitativní pomoc

2.5 Školská rada

2.6 Žákovský parlament

2.7 Den otevřených dveří

2.8 Akademie, besídky a akce s rodiči a pro veřejnost

2.9 Webové stránky

2.10 Spolupráce s PPP, odborem sociálních věcí, policií

2.11 Spolupráce se zřizovatelem

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

3.1.1. Co je pro nás ve vzdělávání žáků důležité

3.1.2. Na co se chceme zaměřit:

3.1.3. Co budeme především podporovat a rozvíjet

3.1.4. Co se stane našimi prioritami

- 3.2. Výchovné a vzdělávací strategie - klíčové kompetence
- 3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných
- 3.5. Přednosti školního programu založeného na principech činnostního učení
- 3.6. Začlenění průřezových témat
 - 3.6.1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)
 - 3.6.2. Výchova demokratického občana (VDO)
 - 3.6.3. Výchova k myšlení ve evropských a globálních souvislostech
 - 3.6.4. Multikulturní výchova (MKV)
 - 3.6.5. Environmentální výchova (EV)
 - 3.6.6. Mediální výchova (MV)

4. Učební plán pro 1. – 5. r. základního vzdělávání

5. Učební osnovy

- 5.1. Český jazyk a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ
- 5.2. Anglický jazyk a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ
- 5.3. Matematika a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ
- 5.4. Informatika a a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ
- 5.5. Prvouka a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ
- 5.6. Přírodověda a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ
- 5.7. Vlastivěda výchova a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ
- 5.8. Hudební výchova výchova a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ
- 5.9. Výtvarná výchova výchova a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ
- 5.10. Tělesná výchova a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

5.11. Praktické činnosti a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

6. Hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení

PŘÍLOHA 1: Standardy

PŘÍLOHA 2: Klasifikace v předmětech (teoretické zaměření)

PŘÍLOHA 3: Klasifikace v předmětech (praktické zaměření)

PŘÍLOHA 4: Klasifikace v předmětech (výchovné zaměření)

PŘÍLOHA 5: Ukazatele jednotlivých stupňů při slovním hodnocení

1. Identifikační údaje

Název ŠVP:	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Tvořivá škola pro všechny a pro každého Č.j. ZŠMŠSTR- 69/2024
Údaje o škole: Adresa:	Základní škola a Mateřská škola Stružnice, okres Česká Lípa, příspěvková organizace Č.p. 69, 470 02 Stružnice
Ředitelka školy:	Bc. Roxana Janovská
Koordinátor ŠVP:	Bc. Roxana Janovská
Kontakty:	487 861 140, 733 512 159 zsms@skolastruznice.cz web.: www.skolastruznice.cz
Právní forma:	příspěvková organizace IČ : 70982678
Zřizovatel:	Obec Stružnice, Stružnice 188, 471 08 Jezvė
Právní forma:	obec IČ : 260975
Kontakty:	487 861 290, 487 856 558 <u>oustruznice@raz-dva.cz</u>
Platnost dokumentu:	od 1.9.2024

Škola sdružuje:

1. Základní škola	kapacita : 38	IZO :102 005 117
2. Školní družina	kapacita : 38	IZO : 116 000 325
3. Školní jídelna-výdejna	kapacita : 50	IZO : 102 629 048

Koordinátor ŠVP: Bc. Roxana Janovská

Typ školy základní škola 1. stupeň 1. – 5. ročník

Aktualizovaná verze platná od dne : 1. 9. 2024

Aktualizovaná verze projednána na pedagogické poradě dne: 28.8.2024

Aktualizovaná verze projednána školskou radou dne: 27.8.2024

2.Charakteristika školy a její priority

2.1 Charakteristika školy

Naše škola je školou málotřídní a vyučuje ve dvou třídách žáky 1. – 5. ročníku. Nachází se v obci Jezvė. V budově školy jsou dvě prostorné třídy s odpočinkovým koutkem. V každé třídě jsou k dispozici počítače. Třídy jsou vybaveny novým, výškově stavitelným nábytkem a skříněmi. Školní družina využívá dvě prostorné místnosti, jedna slouží k herním a odpočinkovým činnostem na koberci a druhá slouží k pracovním činnostem. Na vzhledu školy se velkou mírou podílejí sami žáci školy. V době přestávek žáci mohou využívat všech prostor školy, odpočinkové koutky, prostory ŠD, místnost pro cvičení, vždy po dohodě s učitelkou a dle zajištění bezpečnosti. K pohybovým činnostem využíváme místnost ke cvičení, která se nachází v přízemí a je uzpůsobena většině pohybovým aktivitám. V případě příznivého počasí využíváme školní zahradu či obecní fotbalové hřiště. Dále je ve škole jídelna, malá knihovna, která je plně k dispozici žákům v době přestávek.

Všichni pedagogové mají k dispozici mnoho materiálů k výuce v podobě nejnovějších publikací, DVD, CD, které jsou umístěny v kabinetě. Mají volný přístup k internetu, využívají kopírku a tiskárnu. Kabinet slouží především k ukládání pomůcek a materiálů k výuce, k pracovním a výtvarným činnostem. Na výrobě pomůcek se podílejí pedagogové i žáci. V přízemí i v patře se nachází nově zrenovované toalety. Žáci využívají šatnu, kde má každý svou skříňku. Žáci i pracovníci školy se stravují ve školní jídelně - výdejně, obědy dovážíme z MŠ Stružnice.

Škola má k dispozici počítače, tablety, připojené k internetu. Ředitelka využívá ke své práci notebook.

Profilace a zaměření školy, vzdělávací nabídka žákům:

- výuka anglického jazyka od 1. ročníku
- plavecký výcvik ve všech pěti ročnících

- využití počítačů přímo ve výuce i v mimoškolních činnostech
- sportovní aktivity
- organizace volného času žáků
- organizace kulturních programů
- školy v přírodě
- pravidelné vycházky, výuka v přírodě
- mimoškolní činnosti
- společné aktivity s rodiči

Škola je od 28.8. 2006 zapojena do sítě tvořivých škol České republiky, program navazuje na Celoroční plány školy a Koncepční záměry.

2.2. Charakteristika žáků a pedagogického sboru

Školu navštěvují převážně děti ze Stružnice, Jezvé, okolních obcí, ale dojíždí i děti z České Lípy. Máme dobré zkušenosti s integrací žáků s SVP.

Ředitelka školy plní i funkci výchovné poradkyně. Další pedagog se zabývá environmentální výchovou, prevencí sociálně patologických jevů a ekologickou výchovou. O estetické cítění žáků se zajímá především vychovatelka. Ve škole pracují tři pedagogičtí pracovníci.

2.3. Kroužky a zájmové útvary

- hudební kroužek - hra na flétnu, hra na ukulele
- výtvarný kroužek - keramika
- sportovní kroužky – jóga, taneční, pohybové hry, turistický
- taneční kroužek

2.4 Dlouhodobé projekty, charitativní pomoc

Naši žáci se každoročně účastní ozdravných týdenních pobytů ve škole v přírodě. Cílem je upevnit přátelské vztahy v kolektivu dětí a seznámit žáky s přírodními a kulturními památkami.

Pravidelně zařazujeme do hodin tělesné výchovy lekce v plavání, při kterých navštěvujeme sportovní areál v Děčíně a lekce bruslení na zimním stadioně v České Lípě.

Také se zapojujeme do charitativních akcí - Tříkrálová sbírky, Kytíčkový den proti rakovině.

2.5 Školská rada

Od 1.12.2005 pracuje na naší škole školská rada. Na svých prvních zasedáních zvolení členové získají osvědčení, volí si předsedu a schvalují jednací řád. Do školské rady jsou zvoleni dva zástupci z řad rodičů, dva zástupci z řad pedagogických pracovníků a dva zástupci zřizovatele. Školská rada schvaluje důležité dokumenty školy (klasifikační řád, vnitřní řád, výroční zprávu) a seznamuje se s dalšími dokumenty např. rozpočtem školy.

2.6 Žákovský parlament

Žáci se podílejí na chodu školy prostřednictvím žákovského parlamentu. Mohou dávat podněty a připomínky k životu a organizaci školy, navrhují a sami organizují své projekt, pomáhají při organizaci sportovních a kulturních akcích školy.

2.7 Den otevřených dveří

Každý rok pořádá naše škola Den otevřených dveří pro rodiče a veřejnost. Cílem je seznámit zákonné zástupce budoucích prvňáků s chodem školy a s nabídkou volnočasových aktivit, které škola nabízí.

2.8 Akademie, besídky a akce s rodiči a pro veřejnost

Škola pořádá v průběhu školního roku kulturní vystoupení žáků pro rodiče. Školní besídky jsou zaměřeny na významné dny (Den matek, atd.)

Pro zlepšení vztahů s rodiči slouží pravidelné dílničky, které se konají dvakrát až třikrát za rok.

Nezapomínáme ani na reprezentaci na veřejnosti kde se zapojujeme do společenských akcí pořádaných kulturní komisí Obce a vlastních akcí pro veřejnost – stružnický verš, rozsvícení vánočního stromu, vánoční jarmark a jiné.

2.9 Webové stránky školy

Prostřednictvím webových stránek naší školy se mohou zákonní zástupci a veřejnost seznámit se základními údaji o škole, s jejími dokumenty, s výukou, se zájmovou činností na škole, s prací školní družin, s informacemi školní jídelny a s aktuálním děním na škole. Většinu zpráv o školních akcích doprovázejí fotografie. Máme založené také facebookové stránky, které využíváme především k propagaci pořádaných akcí.

2.10 Spolupráce s PPP, odborem sociálních věcí, policií

Vedení školy spolupracuje při řešení výchovných a výukových problémů s PPP v České Lípě, s odborem sociálních věcí MÚ v České Lípě, s Policií ČR.

2.11. Spolupráce se zřizovatelem

Škola velice úzce spolupracuje se zřizovatelem v oblasti materiálního vybavení školy, stavebních úprav a oprav budovy, volnočasových aktivit žáků a reprezentaci obce. Zřizovatel spolupracuje se školou i v oblasti mzdových prostředků a tím zajišťuje velmi dobré podmínky pro hodnocení zaměstnanců ve škole.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Vzdělávání je zajištěno podle možností školy všemi formami, které umožňuje školský zákon a prováděcí předpisy, z hlediska vyučovacího prostředí vzděláváním v prostorách školy i mimo ně, zejména na školách v přírodě, zotavovacích akcích ve zdravotně příznivém prostředí, výletech, exkurzích, vycházkách a dalších akcích souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy. Podmínky a organizační zajištění mimoškolních akcí jsou konkretizovány v dílčích plánech pro tyto akce.

3.1.1. Co je pro nás ve vzdělávání žáků důležité:

- Dát dětem takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě
- Podporovat všechny druhy nadání, umožnit každému dítěti zažít úspěch a pomoci mu najít oblast, ve které je úspěšné
- Věnovat se KAŽDÉMU dítěti a podle jeho potřeb individualizovat a diferencovat výuku
- Vytvářet u každého žáka pozitivní vztah ke vzdělávání a motivovat ho k celoživotnímu učení

3.1.2. Na co se chceme zaměřit:

- Vést děti ke slušnému, zdvořilému vystupování
- Vytvářet pozitivní klima ve škole
- Vést děti k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení
- Učit děti diskutovat a otevřeně vyjadřovat své názory, aniž by tím poškozovaly práva a sebevědomí ostatních
- Poznávat kulturní a přírodní památky Českolipska a utvářet pozitivní vztah ke svému městu a jeho okolí

3.1.3. Co budeme především podporovat a rozvíjet:

- Zdravý životní styl, prevence sociálně patologických jevů
- Zavádět informační a komunikační technologie, moderní a efektivní způsoby výuky
- Kvalitní práci třídního učitele zaměřenou především na vzájemné vztahy mezi dětmi, atmosféru důvěry ve třídě
- Bohatý výběr zájmových kroužků pro volnočasové aktivity dětí
- Upřednostnit využití tělocvičen a sportovního areálu našim dětem – kroužky, ŠD, 1. stupeň – před ostatními zájemci
- Budovat zdravou sebedůvěru

3.1.4. Co se stane našimi prioritami:

- Užší spolupráce s rodičovskou veřejností, zapojení zákonných zástupců do života školy, třídy
- Pozitivní a aktivní přístup k životu a světu
- Sportovní aktivity
- Společné akce – učitelé, žáci, zákonní zástupci – otevřená škola pro veřejnost

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie - klíčové kompetence

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání.

Představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. K jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Kompetence k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.
- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Umožňujeme žákům realizovat své vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- Žáci se zúčastňují různých soutěží.
- Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.
- Zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly.

Kompetence k řešení problému – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.
- Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy (Zdravé zuby, Dopravní výchova, Ajax).
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.
- Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat.
- Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu.
- Na škole v přírodě a v projektových dnech používáme k řešení problémů miniprojekty.

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Žáci připravují své úkoly pro ostatní žáky ve výuce i mimo ni.
- Podporujeme přátelské vztahy v celé škole.
- Pomáháme prvňáčkům při začleňování se do nového kolektivu.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.
- Podporujeme komunikaci s jinými školami (spolupráce s MŠ Stružnice, ZŠ a MŠ Zahrádky – společné výlety a výjezdy do školy v přírodě).

Kompetence sociální a personální – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.
- Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech (při Tv , škole v přírodě)
- Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině.
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se také sami podílejí.
- Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

Kompetence občanské – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách.
- Klademe důraz na prožitek.

- Žáky vedeme k třídění odpadů (sběr papíru, PET lahví)

Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce.
- Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení.
- Výuku doplňujeme o praktické exkurze.
- Nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájem o další orientaci.

Kompetence digitální

- Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí.
- Vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Materiální zabezpečení

Škola je v případě potřeby schopna zajistit

- bezbariérové vstupy ve škole a v jídelně
- učebnice, výukové materiály, pracovní listy a počítačové programy
- kompenzační pomůcky a speciální potřeby pro žáky s SVP
- relaxační prostory (tělocvična, školní hřiště, odpočinková zákoutí...)

Personální zabezpečení

Ve škole pracují:

- výchovný poradce – koordinuje vypracování PLPP a IVP, koordinuje a zajišťuje poradenskou pomoc žákům i rodičům, je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením, rovněž se zabývá oblastí specifických poruch učení a chování
- metodik prevence sociálně patologických jevů – tvorba, koordinace a realizace minimálního preventivního programu, poskytuje poradenskou pomoc rodičům a žákům
- odborně proškolení pedagogové – učitelé vyškolení pro reedukaci specifických poruch učení a logopedii pedagogové vystudovaní v oboru speciální pedagogiky

Škola spolupracuje (se souhlasem zákonných zástupců) s

- pedagogicko-psychologickou poradnou
- středisky výchovné péče
- odbornými lékaři a psychology žáků
- úřadem práce (poradenství v oblasti vzdělávání)
- podle potřeby s dalšími odborníky

Podpůrná opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. stupeň podpory

Škola:

- Identifikuje speciální vzdělávací potřeby žáka.
- Navrhuje podpůrná opatření v 1. stupni podpory.
- Realizuje podpůrná opatření v 1. stupni podpory.

- Vyhodnocuje podpůrná opatření v 1. stupni podpory.

Plán pedagogické podpory (PLPP)

Na základě těchto zjištění třídní učitel, popř. učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce vypracuje plán pedagogické podpory (PLPP), který má písemnou podobu. Před jeho zpracováním proběhnou rozhovory s jednotlivými vyučujícími. Jejich cílem bude stanovit metody práce s žákem, způsoby kontroly osvojení znalostí a dovedností, hodnocení žáka. Výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem stanoví termín přípravy PLPP a bude organizovat společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě, že škola zjistí, že PLPP stačí k naplnění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, dále je používá do té doby, po kterou je efektivní (může trvat i celou školní docházku).

V případě, že nejpozději po třech měsících škola zjistí, že PLPP, který realizuje, nestačí a nenastalo očekávané zlepšení ve výkonech (chování, projevech...) žáka, kontaktuje prostřednictvím zákonného zástupce školské poradenské zařízení.

Školské poradenské zařízení provede diagnostiku žáka a na jejím základě stanoví:

- zda je v kompetenci školy pokračovat v uplatňování podpůrných opatření 1. stupně (mohou být navržena jiná opatření z tohoto stupně)
- zda jsou speciální vzdělávací potřeby žáka natolik závažné, že je třeba využít podpůrných opatření z vyšších stupňů podpory – pak se žák stává klientem školského poradenského zařízení.

2. – 5. stupeň podpory

Školské poradenské zařízení:

- Identifikuje speciální vzdělávací potřeby žáka.

- Navrhuje podpůrná opatření ve 2. až 5. stupni podpory (podle závažnosti jejich dopadů do vzdělávání).
- Spolupracuje se školou (metodicky vede) při jejich realizaci.
- Vyhodnocuje efektivitu navržených a poskytovaných PO.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

Na základě doporučení školského poradenského zařízení třídní učitel za pomoci ředitele školy a výchovného poradce vypracuje individuální vzdělávací plán (IVP), který má písemnou podobu. Před jeho zpracováním proběhnou schůzky s vyučujícími žáka. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3. a 5., bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a bude organizovat společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Třídní učitel při vzdělávání žáka s SVP

- Dohlíží na aplikaci PO.
- Je zodpovědný za vedení pedagogické dokumentace žáka delegované ředitelem školy.
- Spolupracuje s rodinou žáka, informuje o opodstatněných požadavcích rodiny žáka týkajících se úprav ve vzdělávání (zejména souvisejících se zdravotním stavem žáka).
- Informuje zákonné zástupce žáka o důležitých skutečnostech ve vzdělávání, přenáší informace od svých kolegů v pedagogickém sboru.
- Spolupracuje s výchovným poradcem, který je jeho hlavním konzultantem v hodnocení vzdělávání žáka se SVP, v případě potřeby zprostředkovává spolupráci s ostatními vyučujícími

- Vyhodnocuje úroveň třídního klimatu, v případě potřeby realizuje činnosti směřující k jeho zlepšení, případně informuje vedení školy o potřebě zajištění odborné pomoci.
- Ve spolupráci s výchovným poradcem je koordinátorem tvorby a pravidelného vyhodnocování IVP.
- Sleduje a vyhodnocuje efektivitu přítomnosti AP ve třídě, v níž je vzděláván žák se SVP.

Vyučující při vzdělávání žáka s SVP

- Respektuje možnosti a schopnosti žáka.
- Realizuje podpůrná opatření daná školou (v 1. stupni podpory) nebo školským poradenským zařízením (v 2. – 5. stupni podpory).
- Podporuje žáka v dosažení jeho optimálního výkonu při respektování limitů vyplývajících ze žákova znevýhodnění.
- V případě, že je vzdělávání žáka upraveno individuálním vzdělávacím plánem:
 - Postupuje podle pokynů osoby zodpovědné za tvorbu IVP (třídního učitele ve spolupráci s výchovným poradcem).
 - Zpracovává tu část IVP, která se týká jím vyučovaného předmětu.
 - Respektuje i pravidla a doporučení stanovená dalšími částmi IVP.
 - Vyhodnocuje efektivitu vzdělávání dle IVP, v případě potřeby upravuje obsah IVP.
- V případě, že žák při vzdělávání využívá podporu AP
 - Řídí a je zodpovědný za vzdělávací proces.
 - Deleguje jasně a srozumitelně výkon některých činností souvisejících s výukou žáka se SVP i ostatních žáků (v případě samostatné asistentovy práce se žákem se SVP).

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při identifikaci mimořádného nadání uplatňujeme nejrůznější metody. Jde především o pozorování žáků ve školní práci, rozbor výsledků práce žáka, hodnocení testů a úloh, rozhovory se žákem a jeho rodiči. Především u žáků mladších je náročné jednoznačně stanovit, zda se jedná o mimořádné nadání, nebo zrychlený vývoj, který se postupně může vyrovnávat s věkovou normou. Při identifikaci a následné péči pomáhá učitelům se souhlasem zákonných zástupců žáka pedagogicko-psychologická poradna. Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů a zájmových aktivit
- možnost volby při výběru metod
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- Plán pedagogické podpory
- individuální vzdělávací plán

Plán pedagogické podpory (PLPP)

Plán pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, a výchovným poradcem. PLPP má písemnou podobu a při jeho sestavování třídní učitel spolupracuje s rodiči nadaného žáka. Stanoví metody práce s žákem a hodnocení žáka. PLPP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku a může být zpracován i pro kratší období než je školní rok.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

Na základě doporučení školského poradenského zařízení sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Třídní učitel (popř. výchovný poradce) po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školského zařízení, který je zaznamená do školní matriky.

3.5. Přednosti školního programu založeného na principech činnostního učení

Tempo výuky se přizpůsobuje schopnostem žáků ve třídě.

1. Činnostní charakter výuky podporuje soustředění žáků na výuku.
2. Každý den přináší dítěti pokrok.
4. Činnostní učení neustále podněcuje zájem žáků o učení.
5. Důsledkem radosti z práce a zájmu žáků o učení je dobrá kázeň ve třídě.
6. Žáci jsou činnostmi, svými otázkami a odpověďmi vedeni k sebedůvěře, nezávislosti a lepším pracovním návykům.
7. Zpětná vazba mezi učitelem a žákem umožňuje okamžitě odhalovat chyby žáků, pracovat s nimi, průběžně a snadno je odstraňovat.
8. Žáci nejsou přetěžováni, jejich psychický vývoj probíhá přirozeně. Činnostní učení napomáhá rozvoji schopností všech žáků.
9. Učiteli činnostní učení umožňuje důkladnější poznání každého žáka, vede ho k úvahám o tom, co dál který žák potřebuje ke svému individuálnímu rozvoji.
10. Prostor pro naučení je dán i žákům, kteří by jinak mohli být pokládáni za průměrné nebo i podprůměrné.
11. Činnostní charakter výuky dává dostatek prostoru k dobrému individuálnímu rozvoji nadaných žáků.
12. Výsledky jsou trvalejší – pokračuje se až po zvládnutí předchozí látky většinou žáků. Stálé podněcování žáků k samokontrolě a sebehodnocení, které činnostní výuku vždy provází, přivádí mnohé žáky k dovednosti pracovat bezchybně.
13. Činnostní učení vyhovuje dětem typů zrakového, sluchového i motorického, protože se do výuky zapojuje více smyslů.
14. Hodnocení žáků je snadnější, neboť učitel může průběžně sledovat pokroky v pochopení a aplikaci učiva.
15. Při činnostním učení se vytváří velmi dobrý lidský kontakt mezi učitelem a žákem i mezi žáky navzájem. Tento kontakt se postupně přetváří ve společně uznávaná pravidla naplněná aktivitou, spoluprací, prostorem pro každého.

16. Díky aktivnímu zapojení všech žáků do výuky vede činnostní učení k přirozené integraci dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

3.6. Začlenění průřezových témat

Vzhledem k významu a charakteru průřezových témat pro rozvoj žáků, bychom chtěli, aby se stala nedílnou součástí celého systému výuky na naší škole. Každé z témat je možné realizovat hned v několika oborech a to v rámci běžné výuky nebo v rámci exkurzí seminářů, školních výletů, projektů atd.

Průřezová témata zahrnují aktuální problémy světa a jsou příležitostí pro individuální uplatnění žáků, pro jejich spolupráci pomáhají rozvíjet osobnost žáka. Na naší škole jsou všechny daná průřezová témata systematicky zařazena ve všech ročnících. Buď formou integrace do normální výuky či projektu nebo běžnými mezipředmětovými vztahy.

- 1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)**
- 2. Výchova demokratického občana (VDO)**
- 3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)**
- 4. Multikulturní výchova (MKV)**
- 5. Environmentální výchova (EV)**
- 6. Mediální výchova (MV)**

3.6.1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

V základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je, že pomáháme každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Specifikou je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Pomáháme každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřujeme na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubujeme vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřujeme specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti.

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** naplňujeme prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví - psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Pomocí tohoto průřezového tématu klademe důraz na získávání praktických dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti Vazba na vzdělávací oblast **Umění a kultura** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického - jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově účinně využijeme různých postupů dramatické výchovy. Propojení se vzdělávací oblastí **Člověk a zdraví** je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci

- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** - já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Psychohygiena** - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- **Kooperace a kompetice** - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí - problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

3.6.2. Výchova demokratického občana (VDO)

Má mezioborový a multikulturní charakter. Představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické společnosti. Její získání má umožnit žákovi řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Toto průřezové téma využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit význam dodržování pravidel, popřípadě v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti. Má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu

- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků - budoucích dospělých občanů - v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci budeme vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola** - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků); spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** - občan jako odpovědný člen společnosti(jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.
-

3.6.3. Výchova k myšlení ve evropských a globálních souvislostech

Akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Toto průřezové téma se prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů.

Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke

kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatické prvky umožňují žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu

- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá** - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané** - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

3.6.4. Multikulturní výchova (MKV)

V základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. Seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrozličnějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně.

Multikulturní výchova se prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí

- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- **Kulturní difference** - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

- **Etnický původ** - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **Multikulturalita** - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

3.6.5. Environmentální výchova (EV)

Vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílíme většinou vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného

pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možnostmi navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací Oblast **Umění a kultura** poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování

- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

- **Ekosystémy** - les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy (funkce ekosystémů) energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního

prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

- **Vztah člověka k prostředí** - naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

3.6.6. Mediální výchova (MV)

Nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými záměry. Správné

vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Pomocí tohoto průřezového tématu chceme žáka vybavit základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučení, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr. Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrozličnějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace.

V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)

- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **stavba mediálních sdělení** - příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **vnímání autora mediálních sdělení** - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **fungování a vliv médií ve společnosti** - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií

na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

- **tvorba mediálního sdělení** - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **práce v realizačním týmu** - redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

<i>Tematické okruhy</i>	1.	2.	3.	4.	5.
Osobnostní rozvoj					
Rozvoj schopností poznávání	INT/PRV	INT/VV			
Sebepoznání a sebepojetí	INT/ČJ		INT/PRV		INT/PŘ
Seberegulace a sebeorganizace			INT/ČJ	INT/ČJ	
Psychohygiena	INT/TV				INT/TV
Kreativita			PRO/ ČTENÁŘ. DENÍK	PRO/ ČTENÁŘ. DENÍK	PRO/ ČTENÁŘ. DENÍK
Sociální rozvoj					
Poznávání lidí	INT/PČ		INT/TV	INT/AJ	INT/AJ
Mezilidské vztahy		INT/PRV		INT/VL	INT/ČJ
Komunikace		INT/ČJ			
Kooperace a kompetice	INT/TV	INT/TV			
Morální rozvoj					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					INT/MA INT/PČ
Hodnoty, postoje, praktická etika					INT/VL

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

<i>Tematické okruhy</i>	1.	2.	3.	4.	5.
Občanská společnost a škola	INT/ČJ INT/VV	INT/ČJ INT/VV	INT/ČJ INT/VV INT/PRV	INT/ČJ	INT/ČJ
Občan, občanská společnost a stát	INT/PRV				INT/VL
Formy participace občanů v politickém životě			INT/PRV	INT/VL	INT/VL
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				INT/VL	

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (EGS)

<i>Tematické okruhy</i>	1.	2.	3.	4.	5.
Evropa a svět nás zajímá	INT/ČJ INT/HV	INT/ČJ	INT/PŘ INT/ČJ INT/HV	INT/ČJ	INT/ČJ INT/HV INT/PČ
Objevujeme Evropu a svět			INT/M	INT/MA INT/TV	INT/VL INT/TV PRO/ CHARAKT. EVROP. STÁTU
Jsme Evropané		INT/PRV		INT/VL	

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

<i>Tematické okruhy</i>	1.	2.	3.	4.	5.
Kulturní difference	INT/HV	INT/PČ		INT/VV	INT/VL
Lidské vztahy		INT/HV	INT/TV INT/PČ	INT/ČJ INT/AJ	INT/ČJ INT/AJ
Etnický původ				INT/VL	INT/HV
Multikulturalita		INT/PRV		INT/HV	
Princip sociálního smíru a solidarity			INT/PRV	INT/PŘ	

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

<i>Tematické okruhy</i>	1.	2.	3.	4.	5.
Ekosystémy				INT/AJ INT/VV	INT/AJ INT/PŘ
Základní podmínky života		INT/VV		INT/PŘ	INT/VV INT/PČ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	INT/ČJ INT/PČ PRO/DEN ZEMĚ	INT/ČJ INT/PRV PRO/DEN ZEMĚ	INT/ČJ INT/VV PRO/DEN ZEMĚ	INT/ČJ INT/VL PRO/DEN ZEMĚ	INT/ČJ PRO/DEN ZEMĚ
Vztah člověka k prostředí	INT/MA INT/VV INT/TV	INT/MA INT/TV	INT/PČ	INT/TV INT/PČ	INT/VL INT/TV INT/PČ

6. MEDIALNÍ VÝCHOVA (MDV)

<i>Tematické okruhy</i>	1.	2.	3.	4.	5.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	INT/ČJ	INT/ČJ INT/TV	INT/VV		INT/HV
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				INT/ČJ	INT/ČJ
Stavba mediálních sdělení				INT/VL	INT/AJ INT/VV
Vnímání autora mediálních sdělení	INT/HV	INT/HV			INT/VL
Fungování a vliv médií ve společnosti			INT/HV	INT/TV	INT/PŘ INT/TV

1. Učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk	8	7	6+1	6	6	33	+1
	Cizí jazyk	+1	+2	3	3	3	9	+3
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	3 + 2	5	3 + 2	5	20	+5
Informatika	Informatika	-	-	-	1	1	2	
Člověk a jeho svět	Prvouka	1+1	2	2	-	-	5	+1
	Přírodověda		-	-	2	1 + 1	3	+1
	Vlastivěda	-	-	-	1	2	3	
Umění a kultura	Hudební výchova	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	5	+5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	
týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		18 + 4	17 + 5	21 + 2	22 + 3	24 + 2	102	+ 16
celkový týdenní počet hod. - maximum týdně		22	22	23	25	26	118	

Poznámky k učebnímu plánu

Z tabulace učebních plánů je zřejmý způsob rozdělení disponibilní časové dotace do jednotlivých předmětů.

Výuka jednotlivých předmětů probíhá v celcích odpovídajících délkou vyučovací hodiny (45 minut). V případě potřeby jsou hodiny spojovány do celků maximálně 4 vyučovacích hodin. Během školního roku jsou realizovány krátkodobé (jednodenní) i dlouhodobé (týdenní až měsíční) projekty nebo školy v přírodě.

Český jazyk

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter, od 2. ročníku je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu. Předmět je posílen ve 3. ročníku vždy o jednu vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Disponibilní hodina může být využita pro předmět speciální pedagogická péče, u žáků kteří mají doporučení ŠPZ.

Cizí jazyk

V 1. ročníku se žáci vyučují povinně jednu hodinu z disponibilní dotace a žáci 2. ročníku se žáci vyučují povinně dvě hodiny z disponibilní dotace, od 3. ročníku s tříhodinovou dotací.

Matematika

V 1. ročníku je předmět posíleno o 1 hodinu a ve 2. a 4. ročníku je předmět posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.

Informatika

Ve 4. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Prvouka, přírodověda a vlastivěda

Přírodověda v 1. ročníku posílena o jednu hodinu z disponibilní časové dotace v 5. ročníku přírodověda o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Hudební výchova

V každém ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Důvodem zařazení jsou velice dobré materiální podmínky pro výuku, a velký zájem dětí i rodičů o hudební aktivity, hry na hudební nástroje, vystupování.

5. Učební osnovy

5.1. Český jazyk a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast : Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor : Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět : Český jazyk

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

		1.	2.	3.	4.	5.	
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk	8	7	6+1	6	6	33 + 1

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura:

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vytváření předpokladů k efektivní mezilidské komunikaci
- vede k využívání různých zdrojů informací – př. slovníky, encyklopedie, katalogy, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter. Od 2. do 5. ročníku je členěn na:

- komunikační a slohovou výchovu
- jazykovou výchovu
- literární výchovu

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka
- skupinová práce
- individuální procvičování
- projektové vyučování

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tematické okruhy průřezového tématu OSV, VDO, EGS, EV, MV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí, pomáhají, spolupracují spolu
- učitel hodnotí práci žáků tak, aby sami žáci vnímali vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů, k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro přátelskou komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování, k plnování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů – má s žáky stanovená vlastní pravidla

<i>Učivo – 1. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
<u>Čtení a literární výchova:</u> rozvoj fonetického sluchu, sluchová syntéza, analýza písmena malá, velká, tiskací, psací slabiky otevřené, zavřené slova – čtení otevření slabik ve slovech, čtení zavřených slabik na konci slov, slova se skupinou dvou souhlásek, čtení slov se slabikotvornými souhláskami, slova s písmenem ě, se skupinami di, ti, ni a se shluky souhlásek hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací uspořádání slov ve větě interpunkční znaménka délka samohlásek porozumění přečteným větám nadpis, článek, řádek, odstavec poslech, vyprávění, dramatizace recitace prosba, poděkování, omluva, blahopřání, pozdrav, oslovení	<u>Žák:</u> • skládá a rozkládá slova podle sluchu • poznává jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám, rozlišuje písmo tiskací a psací • skládá a čte všechny druhy slabik • skládá a čte všechny druhy slov • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje a opravuje výslovnost • plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem • správně řadí slova ve větě, slabiky ve slově a hlásky ve slabice • používá znaménka ve slovech i větách • čte správně dlouhé a krátké samohlásky • správně odpovídá na kontrolní otázky • rozpozná členění textů • naslouchá pohádkám, příběhům, vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje	VDO –občanská společnost a škola - výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu - výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti EGS –Evropa a svět nás zajímá - rozvoj jazykových dovedností, poznávání evropských kultur EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí -výchova k životnímu prostředí MKV - vést žáky k výběru kvalitních pořadů, literatury a dětských časopisů OSV – cvičení smyslového

Učivo – 1. ročník	Výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<u>Psaní:</u> příprava na psaní psaní prvků písmen a číslic písmo psací a tiskací psaní – písmeno, slabika, slovo diktát slov, jednoduchých vět velké počáteční písmeno u vlastních jmen osob a prvního slova věty	• recituje básničky, zná říkadla, rozpočítadla • využitím dramatizace získá dovednosti v tomto směru, popisuje své zážitky • porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní • píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky • rozlišuje písmo psací a tiskací • píše správné tvary písmen, spojuje písmena a slabiky, píše interpunkční znaménka • dodržuje správné pořadí písmen, píše podle diktátu slova a jednoduché věty • píše velká písmena u vlastních jmen osob a na počátku věty Dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky	vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti zapamatování – můj vztah ke mně a k druhým Mezipředmětové vztahy – M, Prv, Vv, Tv, Pč, Hv ; dle možností a probíraného učiva

<i>Učivo – 2. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
<u>Mluvnice:</u> věta jednoduchá, souvětí druhy vět pořadí vět v textu věta, slovo – slovo souřadné, nadřazené, podřazené pořádek slov ve větě slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek abeceda znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov význam slabiky pro dělení slov písmeno ě ve slovech slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky vlastní jména osob a zvířat <u>Sloh:</u> základní formy společenského styku	• žák se vyjadřuje ústně i písemně, tvoří krátké souvislé projevy, píše jednoduché věty • rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací • řadí věty podle děje • určí nadřazenost a podřazenost slov • řadí slova ve větě tak, aby věta dávala smysl • rozlišuje hlásky, výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek, psaní i-y po měkkých a tvrdých souhláskách • vyjmenuje řadu písmen jdoucích po sobě, řadí slova podle abecedy • zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky na konci slov: b – p, d – t, d' – t', z – s, ž – š, v – f, h – ch • význam dělí slova na konci řádku • aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • seznámí se s názvy slovních druhů,	VDO – občanská společnost a škola - výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu - výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti EGS – Evropa a svět nás zajímá- rozvoj jazykových dovedností, poznávání evropských kultur EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí-výchova k životnímu prostředí MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení -kriticky přistupovat k médiím a vést žáky k výběru kvalitních pořadů, literatury a tisku OSV – dovednost navazovat na myšlenky druhých

<i>Učivo – 2. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
děj – základ vypravování jednoduchý popis <u>Čtení a literární výchova:</u> plynulé čtení jednoduchých textů slovní přízvuk čtení hlasité a tiché soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy text a ilustrace vyprávění, dramatizace pohádek a povídek báseň, verš, rým individuální četba <u>Psaní:</u> tvary písmen abecedy spojování písmen, slabik umísťování diakritických znamének opis, přepis	poznává podstatná jména, slovesa a předložky v textu rozlišuje obecná a vlastní jména, procvičuje pravopis vlastních jmen osob a zvířat • užívá slušné oslovení, prosbu a poděkování • dodržuje posloupnost děje na základě pozorování • pojmenuje předměty a jejich vlastnosti • přechází k plynulému čtení textu bez slabikování • užívá správný slovní přízvuk • čte s porozuměním nahlas i potichu • umí naslouchat textu • spojuje obsah textu s ilustrací • vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy • recituje básně • čte pohádky, knihy o přírodě, věcech, vypráví o nich	Mezipředmětové vztahy – M, Prv, Vv, Hv, Tv , Pč, Inf – dle probíraného učiva

<i>Učivo – 2. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
	• píše písmena a číslice podle normy psaní • správně spojuje písmena a slabiky • používá znaménka ve slovech i větách • opisuje a přepisuje jednoduché texty, užívá velká písmena ve slovech i ve větě	

Učivo – 3. ročník	Výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<u>Mluvnice:</u> věta jednoduchá a souvětí věta a jednoduchá a její stavba základní skladební dvojice nauka o slově – slovo a skutečnost, synonyma, opozita, slova příbuzná hláskosloví stavba slova vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z slovní druhy – ohebné, neohebné podstatná jména vlastní jména měst, vesnic, hor a řek slovesa – pojmenování děje, tvary sloves, časování <u>Sloh:</u>	• zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uprostřed slov: b – p, d – t, d' – t', z – s, ž – š, v – f, h – ch • určí věty a souvětí • spojuje věty, doplňuje souvětí • vyhledává ZSD ve větě jednoduché • třídí slova podle významu, vyhledává slova souznačná a protikladná • rozlišuje slabiky, hlásky, určuje počet slabik • vyslovuje slova se správným přízvukem • pamětně zvládá vyjmenovaná slova, používá vědomosti v praktických cvičeních • určí ve větě podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, předložky • skloňuje podstatná jména, rozlišuje číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský	VDO – občanská společnost a škola - výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu - výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti EGS – Evropa a svět nás zajímá - rozvoj jazykových dovedností, poznávání evropských kultur EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí výchova k životnímu prostředí OSV – co o sobě vím a co ne - dobrá organizace času Mezipředmětové vztahy – M, Prv, Aj, Vv, Hv, Tv, Pč

Učivo – 3. ročník	Výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
stylizace a kompozice jazykové prostředky členění jazykového projevu souvislé jazykové projevy otázky a odpovědi vypravování popis osnova společenský styk a jeho formy <u>Čtení a literární výchova:</u> plynulé čtení, členění textu rychlé čtení, tiché a hlasité četba jako zdroj poznatku o přírodě současnosti a minulosti práce s literárním textem besedy o knihách základy literatury	a střední • uvědoměle praktikuje pravopis, psaní jmen měst, vesnic, hor, řek • určí osobu, číslo a čas, časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím • procvičuje slovosled • vybírá vhodné prostředky • sestaví nadpis a člení projev • pojmenovává předměty a děje • tvoří otázky • vypravuje podle obrázků • popisuje ústně i písemně jednoduché předměty a činnosti • je schopen využít jednoduchou osnovu - požádá o informaci, podá stručné informace (i telefonicky), uvítá návštěvu a rozloučí se, sděluje přání, pozdravy, píše pohlednice, dopis • žák čte plynule věty a souvětí, člení text • čte rychle, s porozuměním, předčítá, využívá čtenářské dovednosti	čtenářský deník

Učivo – 3. ročník	Výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<u>Psaní:</u> upevňování správných tvarů písmen úprava zápisu kontrola vlastního projevu dopis, adresa vyplňování formulářů	• chápe četbu jako zdroj • informací, vede čtenářský deník • vypráví pohádky, povídky, dramatizuje, domýšlí příběhy, vyjadřuje své postoje k přečtenému • orientuje se v textu dětských knih, charakterizuje literární postavy, vyjadřuje své postoje ke knize • žák se seznamuje s poezií, prózou, divadlem, literaturou uměleckou a dětskou, výtvarným doprovodem i ilustracemi • odstraňuje nedostatky • píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle • provádí kontrolu vlastního projevu • napíše krátký dopis, adresu • vyplní lístek, telegram	

Učivo 4. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Mluvnice Nauka o slově, hlásková podoba slova, význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, slova spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená Stavba slova – kořen, předpona a přípona předložky Vyjmenovaná slova po b, f, l, m, p, s, v, z Slovní druhy – ohebné, neohebné Vzory podstatných jmen Infinitiv sloves, určité slovesné tvary Slovesné způsoby Stavba věty Podmět a přísudek, shoda podmětu s přísudkem Vlastní jména – zeměpisné názvy, jména ulic a jména států – jednoslovná	• žák užívá různé podoby slova, rozlišuje slova podle významu, rozpozná slova spisovná a nespisovná, poznává slova citově zabarvená – slova mazlivá a hanlivá • rozlišuje část předponovou, příponovou • kořen slova • rozpoznává předpony a předložky, pravopis jejich psaní • uvědoměle používá i-y po obojetných souhláskách uvnitř slov u vyjmenovaných a příbuzných slov • poznává slovní druhy neohebné • skloňuje podstatná jména • vyhledává infinitiv v textu, určuje osobu číslo a čas, časuje slovesa v oznamovacím způsobu • rozlišuje způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací • určuje podmět a přísudek • píše i-y v přičestí minulém • ovládá pravopis vlastních jmen států, ulic, zeměpisných názvů	VDO – občanská společnost a škola – výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu – výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti EGS – Evropa a svět nás zajímá – rozvoj jazykových dovedností, poznávání evropských kultur EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí – výchova k životnímu prostředí OSV – organizace vlastního času, plánování učení

Učivo 4. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<u>Sloh:</u> Stylizace a kompozice Osnova, nadpis, členění projevu Vypravování Popis rostlin, zvířat a věcí Formy společenského styku <u>Čtení a literární výchova:</u> Rozvoj techniky čtení Čtení textů uměleckých a populárně naučných Tiché čtení s porozuměním Tvořivá práce s literárním textem Práce s dětskou knihou Výběr četby podle osobního zájmu Divadelní a filmová představení Základy literatury Poezie: lyrika, epika Próza: pověst, povídka	• používá vhodných jazykových prostředků • sestavuje osnovu, tvoří nadpisy, člení text na odstavce • dodržuje následnost dějové složky • docvičuje různé popisy, sestavuje telegram, telefonuje, píše dopis a adresu • čte správně, uvědoměle, plynule a dostatečně rychle, přirozeně intonuje, používá správný přízvuk slovní i větný, člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu • vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a slovnících, využívá poznatků z četby v další školní činnosti • čte potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů • dramatizuje, k dramatizaci využívá loutky, maňásky, domýšlí literární příběhy • rozhovory o knihách, besedy o ilustracích, vyjadřuje své pocity z četby • využívá školní knihovnu, vede čtenářský deník	MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – kriticky přistupovat k médiím a vést žáky k výběru kvalitních pořadů, literatury a tisku MKV – uplatňování principu slušného chování a význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti M, Př, V1, Aj, Vv, Hv, Tv, Pč – dle probíraného učiva Čtenářský deník

Učivo – 5.ročník	Výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<u>Mluvnice:</u> mateřský jazyk – prostředek dorozumívání stavba slova – odvozování slov předponami a příponami, části slova, kořen – společný pro všechna příbuzná slova souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene přídavná jména odvozená od podstatných jmen, zakončena na – ský – ští zdvojené souhlásky – předpony s, z , vz předložky s, z skupiny bě – bje, vě – vje, pě, mě – mně (bje, vje – tam, kde se setká předpona ob, v, s kořenem na je) dělení slov na konci řádků pravopis i-y po obojetných souhláskách (mino koncovku) vlastní jména – víceslovné názvy států, jména národností, názvy uměleckých děl, novin a časopisů tvarosloví – slovní druhy mluvnické kategorie podstatných jmen přídavná jména slovesa podmiňovací způsob	• žák si průběžně osvojuje jazyk jako nástroj dorozumívání • určuje kořen, předponu a příponu, vyznačuje slovotvorné základy, jak byla slova odvozena, cvičí pravopis – užívá správné koncovky • doplňuje předpony a přípony podle smyslu • používá odůvodnění pravopisu s přihlédnutím ke tvoření slov, osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin • osvojuje si základní význam předpon • používá předložky v praxi • získává dovednosti užívat v praxi skupiny bě – bje, vě – vje, pě, • mě – mně • docvičuje učivo • dovede používat dovednosti o vyjmenovaných slovech v praktických cvičeních • píše pravopisně správně vlastní jména • osvojuje si užívání a určování slovních	VDO – občanská společnost a škola - výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu - výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti EGS – Evropa a svět nás zajímá- rozvoj jazykových dovedností, poznávání evropských kultur EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí -výchova k životnímu prostředí MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kriticky přistupovat k médiím a vést žáky k výběru kvalitních pořadů, literatury a tisku OSV – komunikace, mezilidské

<i>Učivo – 5.ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
zájmena – jejich druhy zájmena osobní číslovky skladba – základní a rozvíjející větné členy podmět vyjádřený a nevyjádřený podmět několikanásobný přísudek slovesný, shoda podmětu s přísudkem věta jednoduchá a souvětí přímá řeč – nepřímá řeč <u>Sloh:</u> reprodukce jednoduchých textů vypravování popis předmětu, děje, pracovního postupu dopis telegram tiskopisy: poštovní poukázky, průvodky, podací lístky vyjadřování v běžných komunikačních situacích <u>Čtení a literární výchova:</u>	druhů • určuje pád, číslo, rod, vzor, skloňuje podle vzoru • rozpozná druhy přídavných jmen • rozezná mluvnické kategorie sloves • vštěpuje si do paměti správné tvary podmiňovacího způsobu • nahrazuje podstatná jména zájmeny • vyhledává je v textu • určuje základní větné členy, rozvíjející skladební dvojice • vyhledává různé podměty • užívá několikanásobných podmětů ve větách • píše správně i-y v koncovkách přičestí minulého • určuje věty jednoduché, spojuje věty v souvětí • seznámí se s přímou a nepřímou řečí • užívá vhodných spojovacích výrazů • sestavuje osnovu textů, odlišuje tvrzení	vztahy, kreativita MKV – lidské vztahy M, Aj, Vl, Př, Vv, Hv, Tv, Pč – dle probíraného tématu čtenářský deník

<i>Učivo – 5.ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu předčítání textu, recitace – rým, verš, sloka volná reprodukce přečteného textu zápis textu, tvorba vlastních textů dramatizace, scénky besedy o knihách divadelní a filmová představení, televizní tvorba porozumění různým druhům textů věcné i odborné literatury základy literatury poezie: lyrika, epika, přenášení významů, přirovnání proza: čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, řeč	od mínění • procvičuje dovednosti vypravovat • zvládá vlastní popis • je schopen napsat dopis – jeho části • sám sestaví a podá telegram • používá tiskopisy a dokáže je vyplnit • kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu • žák čte plynule, s porozuměním, nahlas a potichu přiměřeně náročné texty, vyjádří své pocity z přečteného textu a názory o něm • čte procítěně s prvky uměleckého přednesu • předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy • rozumí přiměřeně složitému sdělení, zapamatuje si jeho smysl, reprodukuje text, rozlišuje podstatné od méně podstatné, vyjadřuje své názory, tvoří literární text na dané téma • zaznamenává zajímavé myšlenky, vymýšlí texty, vede čtenářský deník • dramatizuje povídky, pohádky, využívá maňásky, loutky	

<i>Učivo – 5.ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
	• orientuje se v dětské literatuře, zaujímá postoj k literárním postavám, pozná záměr autora a hlavní myšlenku a porovnává ilustrace různých výtvarníků • navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich, hodnotí je • orientuje se v odborných textech, včetně tabulek a grafů, využívá různých zdrojů informací, slovníky, encyklopedie, katalogy, internet při jednoduché analýze literárních textů používá elementární literární pojmy	

5.2. Anglický jazyk a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast : Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor : Cizí jazyk

Vyučovací předmět : Anglický jazyk

		1.	2.	3.	4.	5.	
	Cizí jazyk	+1	+2	3	3	3	9 +3

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká také do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci jsou tak vedeni od neverbální komunikace až k jednoduchým rozhovorům, od jednotlivých slov až k celému odstavci a pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici i pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písničky, nacvičování dialogů a konverzace.

Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů. Jsou rozšířené o motivující cvičení jako např. komiksy, kreslení, cvičení zahrnující rukodělné aktivity a další.

Formy realizace:

Kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

V tomto předmětu jsou použita všechna průřezová témata : OSV, EGS, MKV ,MV, EV,VDO

Rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- k dlouhodobé práci na osvojení si cizího jazyka
- k vyhledávání a třídění informací
- k systematickému používání naučených jazykových prostředků
- k posouzení vlastního učení
- k práci s chybou

Kompetence k řešení problémů

- ke zvolení vhodných postupů řešení analýzou dosavadních znalostí

Kompetence komunikační

- k souvislému a kultivovanému vyjadřování slovem a písmem
- k poslouchání a zapojení se do rozhovoru
- k porozumění a práci s psanými texty
- ke spolupráci s ostatními

Kompetence sociální a personální

- k zapojení se do skupin a práce ve dvojicích
- ke zdvořilosti a respektu a toleranci k druhým
- k efektivní spolupráci
- k pozitivnímu náhledu na sebe sama

Kompetence občanské

- k respektování tradic, kulturních hodnot
- k zdravému životnímu stylu, pohybu

Kompetence pracovní

- k plnění svých povinností

k používání abecedně řazeného slovníku s fonetickým přepisem

<i>Učivo – 1. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
Pozdravy, ano, ne	Umí pozdravit, rozloučí se, představí se, osloví osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas.	Hv, Vv, M
Rodina - základní	Umí pojmenovat členy úzké rodiny	
Čísla 1 – 10 říkanky + písničky	Umí počítat do deseti.	OSV – poznávání lidí, komunikace
Barvy	Označí základní barvy.	MKV – lidské vztahy
Zvířata – domácí a u nás žijící.	Umí pojmenovat některá domácí zvířata a některá zvířata u nás žijící. Pozná jejich hlasy.	
Části lidského těla - hlava	Pojmenuje části lidského těla, včetně hlavy.	
Oblečení	Zná běžné části oblečení, umí říct, co má na sobě.	VDO – Občanská společnost a škola

<i>Učivo – 1. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
Ovoce a zelenina	Umí pojmenovat několik druhů ovoce a zeleniny	
Zvířata – v Zoo	Umí pojmenovat několik zvířat žijících v Zoo.	
Hračky	Umí pojmenovat několik obvyklých hraček	
Vánoce	Umí pojmenovat několik věcí v rámci Vánoc	

<i>Učivo – 2. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
Seznamování - adresa	Umí pozdravit, rozloučí se, představí se, osloví osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas. Několik jednoduchých pozdravů umí žák napsat, stejně jako slovíčka ano a ne.	Hv, Vv, M
Čísla 10 – 20	Umí počítat do dvanácti. Umí přiřadit čísla ke správnému počtu obrázků a naopak.	
Zvířata – domácí a u nás žijící.	Umí pojmenovat některá domácí zvířata a některá zvířata u nás žijící. Poznává jejich hlasy.	OSV – poznávání lidí, komunikace
Školní penál	Pojmenuje základní vybavení školního penálu	MKV – lidské vztahy
Části lidského těla – obličej, tělo	Pojmenuje části lidského těla, včetně hlavy	
Moje rodina - rozšířená	Umí představit členy rodiny.	
Oblečení	Zná běžné části oblečení, umí říct, co má na sobě.	
Jídlo	Umí pojmenovat několik potravin, jídel a vyjádří libost a nelibost.	VDO – Občanská společnost a škola
Dům - pokojíček	Umí pojmenovat několik věcí z dětského pokojíčku	
Zvířata – v Zoo	Umí pojmenovat několik zvířat žijících v Zoo, určí jejich barvu a velikost.	

<i>Učivo – 2. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
Věci- hračky Velikonoce	Umí pojmenovat několik obvyklých věcí a hraček. Umí pojmenovat několik věcí týkajících se Velikonoc	

<i>Učivo – 3. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
Pozdravy, ano, ne	Umí pozdravit, rozloučí se, představí se, osloví osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas.	
Čísla 1 – 20	Umí počítat do dvaceti, udá svůj věk, ptá se na věk a odpovídá.	
Barvy	Označí základní barvy, zeptá se na barvu a odpovídá.	
Školní potřeby	Dokáže pojmenovat školní potřeby, udá jejich barvu a počet.	
Zařízení třídy	Pojmenuje zařízení třídy, udá jeho barvu a počet.	
Zvířata – domácí a u nás žijící. I have got....	Umí pojmenovat některá domácí zvířata a některá zvířata u nás žijící. Poznává jejich hlasy. Odhadne a zeptá se na správnost, určuje zvířata podle velikosti a barvy. Užívá slovesný tvar mám.	
Vlastnosti, pocity	Vyjádří pocity a nálady, mluví i o pocitech ostatních.	
Části lidského těla He/she/has got.....	Pojmenuje části lidského těla, včetně hlavy, určí velkou či malou postavu. Užívá sloves. tvar má.	
Moje rodina	Umí představit členy rodiny, pojmenuje běžné vybavení místnosti.	

<i>Učivo – 3. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
Oblečení Jídlo Zvířata – v Zoo Věci- hračky Abeceda	Zná běžné části oblečení, umí říct, co má na sobě. Umí pojmenovat několik potravin, jídel a vyjádří libost a nelibost. Umí pojmenovat několik zvířat žijících v Zoo, určí jejich barvu a velikost. Umí pojmenovat několik obvyklých věcí a hraček, některé dopravní prostředky a umí vyjádřit jejich vlastnictví či nikoliv. Vyjmenuje anglickou abecedu, hláskuje své jméno. Umí vyjmenovat měsíce a dny v roce.	

Učivo – 4. ročník	Výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Měsíce a dny v roce - sloveso "be" a "have got" a zkracování některých jejich tvarů - spojování jednoduchých vět (and, but, or) - užívání členů (the, an, a) - anglická abeceda - stavba věty jednoduché, oznamovací, rozkazovací, tázací - zápor ve větě - přivlastňovací pád - zájmena osobní a ukazovací - zájmena přivlastňovací - seznámení s přítomným časem prostým - rodinní příslušníci a domov - zájmová činnost a volný čas - zeměpisné údaje - číslovky – do 20 a desítky - technika čtení	- získá základní slovní zásobu - umí udržet pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení - rozumí jednoduchým pokynům při práci ve třídě - prezentuje jednoduché básničky a písničky - řeší jednoduché situace související se seznamováním, se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru a se získáváním a poskytováním základních místních, časových a jiných informací. - uvědomění si rozdílu mezi fonetickou a psanou formou jazyka - umí používat abecední slovník učebnice - reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy - formuluje otázky a odpovídá na ně - písemně obměňuje krátké probrané texty - umí poděkovat	OSV - poznávání lidí, komunikace MKV - lidské vztahy

<i>Učivo – 5. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředm. vztahy, průřezová témata</i>
- opakování a procvičování probraného učiva - přítomný čas prostý a průběhový - tvoření otázek a odpovědí, tvoření záporů - slovesa "to be ", "have got" - modální slovesa (can, must) - otázka a zápor pomocí slovesa "do" - určitý člen – the - rozkazovací způsob v záporu - vazba – there is... - slovesa – to like, to want - číslovky - do 100 - roční období, měsíce, dny v týdnu, datum - příroda a počasí - prázdniny - oblečení a nákupy	- umí říkanky, básničky, písničky a jiné texty - umí používat základní slovní zásobu, např. na téma rodina, zvířata, škola, věci kolem nás,... - umí pozdravit při setkání a loučení, oslovit, představit se a představit druhé - poděkovat a odpovědět na poděkování - vyjádřit souhlas a nesouhlas, radost - čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché audio připravené texty. - čte potichu krátké texty obsahující převážně známé jazykové prostředky - orientuje se v obsahu jednoduchého textu - vyhledává odpovědi na otázky, potřebnou informaci - umí navázat kontakt s konkrétní osobou - vyžádá jednoduchou informaci - písemně obměňuje krátké texty - rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl - používá abecední slovník učebnice - dokáže napsat svoji adresu - umí poblahopřát k narozeninám - umí se omluvit, požádat o něco - umí napsat kratičké vyprávění o prázdninách	Čj, Hv, Vv, M OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – lidské vztahy MDV - tvorba mediálního sdělení VDO – Občanská společnost a škola

5.3. Matematika a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast : Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor : Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět : Matematika

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

		1.	2.	3.	4.	5.	
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	3 + 2	5	3 + 2	5	20 + 5

V tomto předmětu jsou realizována tato průřezová témata : EV , EGS

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. Čísla a početní operace – žák si osvojí matematické operace ve třech složkách :
 - a) osvojení pojmu čísla jako matematického vyjádření počtu prvků
 - b) dovednost provádět početní operaci
 - c) významové porozumění a propojení s reálnou situací.
2. Závislosti, vztahy a práce s daty – žák rozpoznává určité typy změn a závislostí, analyzuje je z tabulek, diagramů a grafů.

3. Geometrie v rovině a prostoru – žák určuje a znázorňuje geometrické útvary, modeluje je, vyhledává je ve svém okolí, třídí je z hlediska charakteristických vlastností.

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy – žák se učí uplatňovat logické myšlení a nabyté vědomosti při řešení situací z běžného života.

Vyučovací předmět má od 1. do 5. ročníku komplexní charakter a jednotlivé tematické okruhy se prolínají. Při výuce jsou využívány různé metody a formy práce dle charakteru učiva a cílů vzdělávání (frontální výuka, skupinová práce, individuální procvičování, projektové vyučování, činnostní vyučování, využívání výpočetní techniky atp.)

Rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení - učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci.

Učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků; srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit; stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu; vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů - učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti,

učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.

Učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků; klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti; vede žáky k plánování úkolů a postupů; zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešení a závěrům sami žáci; umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou. Učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení; dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní - žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.

Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů; vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky; vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální - žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu.

Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch; podněcuje žáky k argumentaci; hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanské - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa.

Učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní - žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech. Pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály. Učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek. Vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

Kompetence finanční gramotnost – žáci jsou vedeni k propojení finanční stránky s řešením životních situací. Užívají odborné výrazy – zisk, stráta, hospodářský výsledek, akcie.... Učí se pracovat s informací z internetu a jiných sdělovacích prostředků.

Učivo – 1. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
počítání do dvaceti	– zná číslice 1 až 20, umí je přečíst a napsat – zná význam méně, více, první, poslední, větší, menší apod. – zná posloupnost přirozených čísel, řadí čísla podle velikosti, číselná řada – umí zakreslit čísla do 20 na číselnou osu – zná a používá matematické symboly +, -, =, <, > – umí zapsat, přečíst, vyřešit příklady na sčítání a odčítání do dvaceti bez přechodu přes desítku – provádí rozklad na desítky a jednotky – řeší jednoduché slovní úlohy	EV- Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí Vv - obrázky stejného druhu podle počtu
geometrie	– rozlišuje a umí pojmenovat jednoduché geom. útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) – modeluje jednoduché geom. útvary v rovině – geom. útvary třídí podle tvaru, velikosti, barev – orientuje se v prostoru – nahoře, dole, před, za apod.	Vv, Pč – užití barev, vystřihování, modelování, stavebnice PC – výukové programy
jednotky	– zná značku pro litr, kilogram, metr, korunu	Prv

Učivo – 2. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
počítání do dvaceti	– umí zapsat a vyřešit příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku	
počítání do sta	– umí zapsat a přečíst čísla do sta – vytváří soubory o daném počtu prvků – umí zakreslit čísla do sta na číselnou osu – umí porovnat čísla do sta a seřadit je podle velikosti vzestupně i sestupně – sčítá a odčítá čísla do sta – umí rozložit čísla do sta na desítky a jednotky – umí zaokrouhlovat na čísla do sta na desítky – zná význam závorek a počítá příklady se závorkami	EV - Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí
slovní úlohy	– umí provést zápis slovní úlohy – řeší slovní úlohy s výpočty do sta	
násobení do 50	– seznámí se s principem násobení a dělení do 50 – umí znázornit násobilku ve čtvercové síti	Vv - výroba papírových mincí, bankovek
mince a bankovky	– zná rozdíl mezi mincemi a bankovkami – zná mince a bankovky v hodnotě do sta korun a umí s nimi počítat	Vv, Pč - znázorňování, modelování
geometrie	– umí si připravit pomůcky na rýsování (tužka, pravítko) – zná pojem bod, přímka, čára, úsečka – narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku dané délky – zná rozdíl mezi přímkou, přímkou a křivou čarou – porovná úsečky podle velikosti	

Učivo – 2. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
zlomky	– umí změřit úsečku – pozná geometrická tělesa krychli, kvádr, kouli, válec, kužel, hranol – modelování staveb – základní jednotky délky – měření s přesností na mm – umí základní rozdělení celku na části – polovina, čtvrtina, pětina, desetina – umí znázornit velikost těchto částí – umí porovnávat zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel – využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ – vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	

Učivo – 3. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
malá násobilka	– zná symboly pro násobení a dělení – násobí a dělí v oboru malé násobilky – řeší slovní úlohy s pomocí malé násobilky	
počítání v oboru do sta	– umí rozlišit sudá a lichá čísla – umí sčítat a odčítat dvojčíferná čísla z paměti i písemně – řeší slovní úlohy v oboru do sta	kontrola
počítání v oboru do tisíce	– umí zapsat a přečíst čísla do tisíce – umí porovnávat čísla do tisíce – umí seřadit vzestupně a sestupně čísla do tisíce – umí zakreslit čísla do tisíce na číselné ose – umí sčítat a odčítat z paměti i písemně čísla do tisíce – umí násobit a dělit čísla do tisíce – umí dělit se zbytkem čísla do tisíce – řeší slovní úlohy v oboru do tisíce – seznámí se se zaokrouhlováním na desítky	EGS - Objevujeme Evropu a svět - porovnávání lidnatosti evr.států, ...
rovnice	– zná význam symbolu = – řeší jednoduché rovnice	
jednotky délky	– zná jednotky délky mm, cm, dm, m – jednotky délky používá k měření – umí změřit rozměry geom. útvarů (úsečka, čtverec, obdélník apod.) a vyjádřit je ve	Prv – měření

Učivo – 3. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
zlomky	vhodných jednotkách	
	– umí používat zápis ve formě zlomku – umí sčítat a odčítat zlomek se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel – umí násobit a dělit zlomek se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel – řeší slovní úlohy se zlomky	Čj
finanční gramotnost	– rodinný rozpočet, sestavení rozpočtu - zná a umí vysvětlit pojmy výplata, půjčka	OSV – řešení problémů, kreativita
gmetrie	– umí narýsovat a označit bod, přímku, polopřímku, úsečku, trojúhelník, obdélník, čtverec – zná pojem opačná polopřímka, čtyřúhelník, mnohoúhelník, strana, vrchol, stěna, hrana, křivka – zná rozdíl mezi kružnicí a kruhem – zná význam pojmu průsečík a umí ho určit – různoběžky – pozná jehlan a kužel – rýsování kružnice s daným středem a poloměrem – umí konstrukci trojúhelníku	Prv

Učivo – 4. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
počítání do 10 000	– umí zapsat a přečíst čísla do 10 000 – orientuje se na číselné ose do 10 000 – sčítá a odčítá z paměti i písemně do 10 000 – umí násobit deseti, stem, tisíci – umí zaokrouhlovat na tisíce – umí počítat se závorkami	EGS - Objevujeme Evropu a svět - porovnávání lidnatosti evr.států
násobení a dělení	– ovládá pamětné násobení a dělení do 1 000 – ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky – umí násobit písemně jednociferným až třiciferným činitelem – umí písemně dělit jednociferným dělitelem, zlomky	
počítání do 1 000 000	– zná přirozená čísla do 1 000 000 – umí porovnat čísla do 1 000 000 – orientuje se na číselné ose v oboru do 1 000 000 – sčítá a odčítá z paměti i písemně do 1 000 000 – řeší slovní úlohy v oboru do milionu – umí zaokrouhlovat na deseti-tisíce a sta-tisíce	
římské číslice	– zná římské číslice I až X, L, C, D, M	
		Prv

Učivo – 4. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
práce s kalkulátorem	– umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulátoru – používá kalkulátor ke kontrole	Čj
jednotky	– zná jednotky hmotnosti, délky, objemu a času – umí převádět jednotky hmotnosti a délky	Vv, Pč
slovní úlohy	– řeší jednoduché a složené slovní úlohy – umí provést zkrácený zápis s neznámou	Čj
zlomky	– umí používat zápis ve formě zlomku – umí vypočítat část zlomku v oboru kladných čísel – řeší slovní úlohy se zlomky	OSV – řešení problémů, kreativita
finanční gramotnost	– využití rodinného rozpočtu – řešení slovních úloh – zná a umí vysvětlit pojmy hypotéka, úvěr, leasing	Prv ESG: provázanost finančního světa, problémy krize
číselná osa	– umí znázornit kladná a záporná čísla na ose – porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Prv – teploměr, model

Učivo – 4. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
geometrie	– umí pracovat s kružítkem – umí narýsovat trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici – umí sestrojit trojúhelník ze tří stran – pozná a umí narýsovat pravoúhlý trojúhelník – umí narýsovat kolmici, rovnoběžky, různoběžky – dokáže určit vzájemnou polohu přímek v rovině – rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem – umí určit souřadnice bodu ve čtvercové síti – umí odečítat hodnoty z diagramu – umí spočítat obvod trojúhelníka, čtverce, obdélníka – umí spočítat obsah čtverce a obdélníku	

Učivo – 5. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
počítání nad 1 000 000	– umí zapsat a přečíst přirozená čísla větší než 1 000 000 – umí porovnat čísla nad 1 000 000 – orientuje se na číselné ose v oboru nad 1 000 000 – sčítá a odčítá z paměti i písemně nad 1 000 000 – řeší slovní úlohy v oboru do milionu – umí zaokrouhlovat na deseti-tisíce a sta-tisíce a miliony – dělí dvouciferným dělitelem (zkrácený zápis) beze zbytku i se zbytkem – ovládá roznásobení sčítanců (distributivní zákon, zlomky a desetinné zlomky)	
desetinná čísla	– čte a zapisuje desetinná čísla – umí zobrazit desetinné číslo na číselné ose – umí porovnat, sčítat, odčítat a zaokrouhlovat desetinná čísla – umí násobit a dělit desetinná čísla přirozenými čísly menšími než 10 – umí vypočítat aritmetický průměr – umí vytvořit jednoduché diagramy a grafy – orientace ve dvojkové soustavě	Prv
jednotky	– převádí jednotky času a objemu – umí vyhledávat údaje v jízdním řádu a řešit slovní úlohy s časovými údaji – umí pracovat s údaji	OSV - obsah pokoje, pozemku,...

5.4. **Informatika** a charakteristika vyučovacích předmětů na 1. stupni ZŠ

Informatika a charakteristika vyučovacích předmětů na 1. stupni

Vzdělávací oblast : Informatika

Vyučovací obor : Informatika

Vyučovací předmět Informatika je vyučován jen ve 4. a 5. ročníku

		1.	2.	3.	4.	5.	
	Informatika	0	0	0	1	1	2 +0

Charakteristika předmětu

Organizace výuky:

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny (45 minut týdně) v učebně. **Řád učebny Informatiky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.**

Cíl výuky předmětu:

- žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti
- žáci jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce v programu Word
- žáci se učí i vyhledávat informace na Internetu a dále je zpracovávat v programu Word
- pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se žáci učí používat elektronickou poštu
- žáci pracují s výukovými programy, jejichž multilicence škola vlastní

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- práce s počítačem (s využitím Internetu, prezentační techniky, digitálního fotoaparátu)
- krátkodobé a dlouhodobé projekty propojující výstupy z jiných vzdělávacích oborů s výstupy z Informatiky

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

(všichni vyučující při své práci využívají společné strategie –viz oddíl Charakteristika ŠVP kapitola 2 a tyto společné strategie dále konkrétně rozvíjejí pro předmět Informatika):

Kompetence k učení

- učivo je probíráno různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat jaký styl mu vyhovuje
- snažíme se, aby výuka byla vedena v týmovém duchu
- je používána formy skupinového a kooperativního vyučování
- k žákům je přistupováno dle jejich individuálních schopností
- žáci, kteří probírané učivo zvládli, vhodným způsobem pomáhají slabším žákům

- škola postupně vytváří systém výuky, ve kterém se snažíme smysluplně prolínat učivo jednotlivých předmětů tak, aby základní vědomosti získané v jedné oblasti pomohly k nabytí nové vědomosti v jiné oblasti
- snažíme se, aby totožné formy práce s textem, které si žáci osvojili v hodinách českého jazyka, byly využívány i při získávání vědomosti v ostatních vzdělávacích oblastech
- pozornost žáků je usměrňována na důležité základní jevy
- naučit žáky samostatnosti je základním kamenem práce v početnějším kolektivu
- žákům je umožňována realizace vlastních nápadů
- při dotváření výukových textů žáky je dána žákům volnost při realizaci svých nápadů
- v hodinách se snažíme uplatňovat brainstorming
- výuka je postupně doplňována motivačními úkoly
- základním motivačním faktorem je žákova svobodná volba

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- žákům není bráněno při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů, ale učíme je dodržovat některé pracovní postupy, které není možno obměňovat
- žákům jsou zadávána dobrovolná témata a úkoly k vypracování

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- žáci své počítačové návrhy řešení úkolů prezentují pro své spolužáky

- výsledky práce na počítači jsou součástí učebních textů (titulní strany apod.)
- své dovednosti a znalosti získané v hodinách informatiky využívají při dotváření školních výukových textů
- žáci jsou svou každodenní prací spolutvůrci výukových textů
- učí se pracovat s vyhledávačem na internetu

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
 - preferujeme skupinovou práci a kooperativní učení
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu

Kompetence občanské

- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami
- v hodinách informatiky se snažíme dodržovat pravidla, na kterých jsme se se žáky dohodli
- vedeme žáky k vytváření na PC pozvánek a plakátků na akce pořádané školou
- vedeme žáky k přípravě tabulek, které jsou využívány pro záznamy sportovních výsledků

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- škola se snaží žáky postupně vést k sebehodnocení své práce

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

Rozvoj zrakového vnímání, rozvoj pozornosti při získávání nových poznatků, cvičení soustředění při práci na počítači, procvičování dovednosti zapamatování jak pracovat s různými programy a jak ovládat počítač.

Seberegulace a sebeorganizace

Cvičení sebekontroly a sebeovládání při samostatné práci na počítači. Naučit se zorganizovat čas v hodině, po splnění zadaných úkolů si žáci mohou zahrát hry.

Psychohygienu

Vedení k pozitivnímu naladění mysli a dobrému vztahu k sobě samému. Chápání počítače jako pomocníka v práci a v učení. Naučit se hlídat si strávený čas u počítače pouhým hraním, abychom se nestali otrokem počítače.

Kreativita

Rozvoj kreativity při kreslení na počítači.

Sociální rozvoj

Mezilidské vztahy

Péče o dobré vztahy ve třídě, oslovování spolužáků a spolužaček křestními jmény, pomáhání méně zdatným spolužákům při práci na počítači.

Komunikace

Zdokonalování se ve verbální i neverbální komunikaci. Slušná omluva, rozvoj slovní zásoby používané při práci s počítačem.

Kooperace a kompetice

Naučit se spolupracovat při práci na počítači ve dvojicích, umět dát prostor i druhému.

Morální rozvoj

Hodnoty, postoje, praktická etika

Žáci se učí odpovědnosti za své postupy práce na počítači, uvědomují si, že jejich nezodpovědná práce může poškodit počítač. Žáci se učí nezištně pomáhat slabším spolužákům. V 5. ročníku jako uživatelé internetu nezneužívají své anonymity a dodržují základní normy slušného chování a vyjadřování.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Objevujeme Evropu a svět

V 5. ročníku v návaznosti na učivo v předmětu Člověk a jeho svět využíváme výukové programy o poznávání států v Evropě. Poznáváme státy Evropy, hlavní města, přírodní útvary a vodstvo. Žáci využívají internet k získávání poznatků o státech Evropy do svých projektů v tomto předmětu

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Lidské vztahy

Dodržování pravidel slušného chování vůči všem spolužákům i učiteli. Bezproblémová spolupráce při práci na počítači se všemi spolužáky, nevyjímaje spolužáky, kteří patří k jiným etnickým skupinám anebo jsou cizími státními příslušníky.

Princip sociálního smíru a solidarity

Vedení k nekonfliktnímu životu ve třídě, jejíž součástí jsou i cizí státní příslušníci nebo členové jiných etnických skupin, a to i při práci na počítači.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Poznávání jednotlivých ekosystémů, zařazování rostlin a živočichů do ekosystémů pomocí výukových programů.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí Seznámení se s recyklací (nevydařený tisk na papír a jeho následné třídění), s ekologicky šetrnou likvidací starého počítače a jeho příslušenství.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy receptivních činností:

kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Při práci s internetem umět najít v textu nejdůležitější informace.

interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Při práci na internetu umět rozlišit mezi reklamou a zprávou.

fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:

tvorba mediálního sdělení Příspěvky do školního časopisu, na web. stránky školy.

práce v realizačním týmu Schopnost domluvit se, společně třídit a poté realizovat myšlenky.

Použité zkratky: OSV – osobnostní a sociální výchova, VDO – výchova demokratického občana

EGS – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MV – multikulturní výchova

EVO – environmentální výchova

MEV – mediální výchova

<i>Učivo – 4. a 5. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení - operační systémy a jejich základní funkce - seznámení s formáty souborů (doc, gif) - multimediální využití počítače	<u>využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie</u> Data, informace a modelování - data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů - kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace - modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka Algoritmizace a programování - řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní	výukové programy z různých předmětů - dokumenty z různých výukových předmětů - výtvarná výchova

<i>Učivo – 4. a 5. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech hardware a software dodržuje stanovené bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	jednoduchou situaci - programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu - kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem Informační systémy - systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi - práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu Digitální technologie - hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů - počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat - bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla	Bezpečné chování – člověk a jeho svět

<i>Učivo – 4. a 5. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
	El. Pošta – e-mail Textové editory-základní funkce Grafika-programy na tvorbu obrázků- základní funkce jakoukoliv závadu na počítači ihned hlásí vyučujícímu, popíše předchozí kroky	

5.5. Prvouka a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: **Prvouka**

		1.	2.	3.	4.	5.	
Člověk a jeho svět	Prvouka	1+1	2	2	-	-	5 +1

Předmět obsahuje všechna témata vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět:

Místo, kde žijeme – místo bydliště a školy, obec a kraj, nebezpečí

Lidé kolem nás – vztahy v rodině a společnosti, odlišnosti, význam práce

Lidé a čas – režim dne, roku, minulost a současnost, pověsti

Rozmanitost přírody - změny v ročních obdobích, živočichové, rostliny, ochrana přírody

Člověk a jeho zdraví – hygienické návyky, silniční provoz, stavy ohrožení

- využití školní knihovny, počítačové učebny, vycházek, exkurzí ...

Rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- objevovat, poznávat a zkoumat

- orientace a třídění informací (důležitost pro život)

- propojení minulosti pro budoucnost jedince lidstva

Kompetence k řešení problémů:

- vedení k účelnému rozhodování v bezpečnostně-krizových situacích
- neumím to – snad to zvládnou
- využití všech možných materiálů (encyklopedie, internet ...)

Kompetence komunikativní:

- vedení k rozšiřování slovní zásoby v probíraných tématech
- vedení k samostatnému vystupování a vyjadřování v konfliktních situacích
- slušná prezentace vlastních názorů

Kompetence sociální:

- efektivnost práce ve skupinách – odlišnost názorů, význam diskuse
- respektování ostatních
- vedení žáků k slušnému obhajování svých názorů

Kompetence občanské:

- nejsme na světě sami
- i maličkostí mohu pomoci

Kompetence pracovní:

- utváří se pracovní i bezpečnostní návyky v samostatné i skupinové činnosti
- využití různých dostupných materiálů, nástrojů, nářadí...
- sledování pokroků v technice

<i>Učivo – 1. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</i>
Místo,kde žijeme - naše třída, škola, školní řád, bezpečné a slušné chování, hygienické návyky - okolí školy: bezpečná cesta do školy i domů, dopravní značky v okolí školy Lidé kolem nás - rodina a příbuzní, domov, zařízení bytu, denní režim, stolování, stravovací návyky, domácí příprava žáka, rodinná výchova, pojmy: otec, matka, dědeček..., hodiny, adresa, všeobecné i rodinné tradice (Vánoce, Velikonoce...), pomoc starším lidem,kde pracují rodiče,surovina,výrobek Lidé a čas - základní pojem času: hodina,den a noc, dopoledne, odpoledne, ráno, večer, denní režim Rozmanitost přírody	- zná jméno tř. učitele a ředitele školy, seznámí se s prostředím třídy, školy, ukázněností, udržuje pořádek v aktovce, ve třídě, škole, uspořádá si pracovní místo, rozliší čas k práci a odpočinku - ví o bezpečnosti docházky do školy, rozlišuje nežádoucí formy chování, pozná přechod pro chodce, rozezná vpravo, vlevo, dál, blíž... - vyzná se v nejbližších rodinných příbuzenských vztazích, významu rodiny, seznamuje se s některými povoláními, je veden k chápání odlišnosti některých jedinců - rozlišuje časové údaje v denním životě, uplatní některé poznatky o rodině - pozoruje a porovnává změny v přírodě	OSV – smyslové vnímání, pozornost a soustředění, moje tělo a chování, organizace času,poznávání ve skupině, pravda a lež, zvládání situací soutěže,respektování a spravedlivost VDO – škola a otevřené partnerství, člen školy a společnosti Čj –vyprávění: kolik je nás doma, sport a já, jaké mám zvířátko,co u nás pěstujeme Pč –modelování, výrobky k Vánocům a Velikonocím Vv – kresba,malba - vycházky v nejbližším okolí, exkurze na zahradu (Štummerovi, p. Zahrádka)

- roční období: změny v přírodě (rostliny a živočichové) pole, zahrada, sad,les (pěstování, sklizeň, nářadí), hry, sporty,lidové zvyky a bezpečnost, základní části rostlin, ovoce a zelenina - hygiena a význam pro životosprávu, zástupci některých živočichů v regionu,zvířata a mláďata, kalendář přírody, péče o zvířata Člověk a jeho zdraví - části obličeje, těla a jejich typy, úraz a nemoc, lékař, zdravotní sestra,ordinace, prevence a hygiena, otužování, správné oblékání do školy, při sportu a hře, bezpečná místa, nebezpečí od neznámých lidí, chování za mimořádných událostí – požár, bouřka, důležitá tel. čísla	v ročních obdobích, je seznámen s některými druhy plodin v určitém ročním období, zná jednotlivé měsíce ročních obdobích, pozná druhy ovoce a zeleniny, časově určí období Vánoc a Velikonoc je seznámen s elementárními částmi lidského těla, učí se základním hygienickým, režimovým, návykům, je seznámen s chováním neohrožujícím svého i zdraví ostatních, ví, jak přivolat lékaře, požárníky,uplatňuje základní pravidla silničního provozu,dodržuje pokyny dospělých při mimořádných situacích	
--	---	--

Učivo – 2. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme - třída, škola, školní řád, - domov, obec: město x vesnice, významná místa, poloha v krajině, vodní zdroje, doprava, základní typy krajiny, hlavní světové strany, lidské zásahy v regionu – ochrana Lidé kolem nás - škola a společnost: pozdravy, negativní projevy chování - rodina: členové, funkce, ohleduplnost, pořádek, povinnosti, fáze života, doba práce a odpočinku, práce dospělých, profese a řemeslo, dovolená - domácí mazlíčci - péče Lidé a čas - rok, měsíce, týdny, hodiny - čas a naše rodina, oslavy a svátky - roční období - denní režim - minulost, přítomnost a budoucnost domova i vlasti, pověsti, památky regionu Rozmanitost přírody	- vyznačí v jednoduchém plánu místo školy, ví o nebezpečí cesty do školy (autobusová doprava), pozoruje příznivé i nepříznivé vlivy v okolí školy a případné změny, pojmenuje významné vodní plochy a obce v nejbližším regionu, chápe pojem CHKO - uvědomuje si nutnost slušného chování, je veden k toleranci mezi spolužáky, pohlavími, rasami, chápe význam povinností v zaměstnání i rodině, rozšiřuje si znalosti o příbuzenských vztazích, ví o nutnosti odpočinku a zájmech, je veden k ochraně svého bezpečí při jednání s neznámými lidmi - užívá časových údajů při posuzování v okolí, rodině, přírodě, odliší minulé, současné (rodina, region), hovoří o práci i jevech ve svém okolí, ví o významné události v regionu, je seznámen s významem Vánoc a Velikonoc - pozoruje a porovnává změny v přírodě	OSV – cvičení sebekontroly, organizace vlastního času, chování podporující slušné a ohleduplné vztahy EGS – rodinné zážitky z cest MKV – ohleduplnost k sociální a náboženské odlišnosti ve třídě, škole i okolí

- podzim: proměny v přírodě, sklizeň a uskladnění podzimních plodin, části bylin a stromů, druhy zeleniny, třídění ovocných plodů, typy lesů, jedlé a jedovaté huby, péče o pokojové rostliny - zima: proměny v přírodě, přezimování rostlin a zvířat, hospodářská zvířata, užitek, ptáci, savci, užitek a péče - jaro: proměny v přírodě, význam zeleně pro život, základní podmínky života (voda, vzduch, půda oheň a některé jejich vlastnosti), ochrana a ekologické chování v přírodě - léto: proměny v přírodě, les, louka, pole, rybník Člověk a jeho zdraví - cesta do školy: dopravní výchova, chodec a cyklista - lidské tělo: stavba, funkce nejdůležitějších orgánů, smysly, hygiena, běžné nemoci, lékárnička, ošetření lehčích poranění, přivolání pomoci - zdravá výživa: rizika návykových látek, jak odmítnout - násilí, nebezpečí od neznámých lidí, linka důvěry - situace ohrožení, důležitá telefonní čísla	v závislosti na ročních obdobích, třídí některé přírodniny podle základních znaků, spolupracuje na jednoduchých pokusech, je seznamován některými vlastnostmi látek, dokáže uvést příklady ze svého okolí, ví o nesprávném a nešetrném chování v přírodě - uplatňuje základní pravidla silničního provozu, je seznámen se základními funkcemi lidského těla a udržuje preventivní a hygienické návyky, je veden k neohrožování zdraví svého i ostatních, pokouší se odmítnout ohrožující komunikaci, požádá o pomoc, ví, jak ji přivolat, chápe některé mimořádné události ohrožení a řídí se pokyny dospělých, zná důležitá telefonní čísla	EV – les, pole, - odlišnosti, člověk a jeho prostředí úklid okolí školy, základní podmínky života, náš životní styl - vycházky v jednotlivých ročních obdobích - návštěva planetária Čj – vyprávění, co pozoruji na procházce Vv Pč – modelování , výrobky z přírodnin Návštěva dopravního hřiště
---	--	--

Učivo – 3. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme - části obce, uliční síť, dopravní výchova, MHD, model a plán obce, významné budovy, kultura a sport, minulost a spojení se sousedními obcemi - okolní krajina- orientace, směrová růžice ,kompas, obzor, turistická mapa, příroda a lidské výtvořy, ochrana přírody Lidé kolem nás - člověk mezi lidmi, lidové zvyky a tradice, zájmy a povolání, významné dny Rodina a finanční prostředky v rodině Lidé a čas	- rozlišuje nebezpečí pohybu v okolí bydliště a školy, vyzná se v jednoduchém plánu obojího, začlení svou obec do příslušného regionu, snaží se pozorovat kladné i záporné změny ovlivněné zásahem člověka, rozlišuje přírodní a umělé prvky v krajině, je seznamován s význačnostmi regionu (osobnosti, památky ...) - snaží se být tolerantní k odlišnostem spolužáků a ostatních ve svém okolí, odvozuje význam činností a různých zaměstnání - rozlišuje lidská povolání, ohodnocení lidské činnosti - rodinný rozpočet, využití finančních prostředků v rodině - návrhy čerpání rodinného rozpočtu, - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	OSV – moje tělo, dobré vztahy VDO – já a škola, spravedlnost Pč – výrobky k lidovým svátkům MKV – žijeme a spolupracujeme ve společnosti M – měrné jednotky Vycházky , návštěva muzea v Č. Lípě Čj – sestavení rozpočtu MKV – žijeme a spolupracujeme ve společnosti, vztahy mezi lidmi

- průběh lidského života, minulost a současnost Rozmanitost přírody - vlastnosti látek a jejich měření, neživé přírodniny, rostliny, živočichové a houby, význam živé i neživé přírody pro život, ochrana přírody, přírodní celky Člověk a jeho zdraví - části těla a smysly člověka, co potřebujeme k životu, zásady zdravého života (prevence, nemoc, úraz), dopravní výchova, ochrana v ohrožení (záplavy, nebezpečné látky a skládky, přírodní děje), varování, ukrytí, důležitá telefonní čísla	- rozlišuje nejbližší rodinné vztahy, užívá časové údaje v denním životě, porovnává minulost a současnost na příkladech v regionu - pozoruje a je veden k porovnávání změn v přírodě vzhledem k ročním obdobím, ví o základních znacích některých přírodnin, provádí jednoduché pokusy, změří základní veličiny - zvládá hygienické a zdravotně preventivní návyky, je veden k zásadám bezpečného chování vůči sobě i ostatním, je obezřetný při setkání s neznámými lidmi, je seznámen s nutným požádáním o pomoc, uplatňuje pravidla silničního provozu, dbá pokyny dospělých při mimořádných událostech	Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika
---	---	--

5.6. Přírodověda a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět: **Přírodověda**

		1.	2.	3.	4.	5.	
	Přírodověda	-	-	-	2	1 + 1	3 + 1

Místo, kde žijeme

- okolní krajina: zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů a jejich třídění, naše vlast, vesmír, svět a Evropa, působení lidí na krajinu a ŽP

Lidé kolem nás

- vhodné chování a jednání mezi lidmi, jedinec a společnost, chápání a tolerance
- základní globální problémy, problémy ŽP v ČR i ve světě, problémy konzumní společnosti

Lidé a čas

- orientace v čase – kalendář, letopočet, čas a historie, vesmír a náš čas, režim dne
- současnost a minulost

Rozmanitost přírody

- Země a sluneční soustava
- rovnováha v přírodě
- proměnlivost a rozmanitost v živé i neživé přírodě, životní podmínky a potřeby, rostliny, živočichové houby, znaky života

- lidská činnost a příroda, ochrana ŽP a přírody, živelní pohromy, ekologické katastrofy, chování a prevence, likvidace odpadů

Člověk a jeho zdraví

- biologické a fyziologické funkce člověka, jeho potřeby, reprodukce a vývoj jedince
- péče o zdraví a první pomoc
- láska, rodičovství, základy sexuální výchovy
- vlivy techniky, nové energie
- situace hromadného ohrožení

Předmětem prolínají průřezová témata OSV, MKV, EV, EGS, VDO, MDV

Učivo – 4. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Rozmanitost přírody - životní podmínky, jedinec a druh - druhy zemědělských plodin, ovoce a zeleniny - rostliny, houby, živočichové, horniny a nerosty - látky a jejich vlastnosti - vznik a význam půdy - vzájemné vztahy mezi organismy - ochrana přírody a ŽP - složení půdy, vývoj života rostliny apod. Člověk a jeho zdraví - orientace v čase (kalendář, režim dne, roční období) - magnetismus a gravitační síla - základní stavba lidského těla - zdravá výživa - živelné pohromy, havárie - záchranný systém - improvizované a stálé úkryty - jak se zachovat	prohlubuje znalosti o propojenosti živé a neživé přírody, o rovnováze v přírodě, je seznámen se základními ekosystémy v ČR, pozná a pojmenuje typické živočichy a rostliny (pole, louka, les, voda, lidská obydlí), jednoduše popíše stavbu těl a způsob života, rozezná rostlinná patra, ví, jak se chovat v lese, uvědomuje si jejich význam, porovnává základní projevy života na určitých organismech, hodnotí činnosti člověka v přírodě, jeho negativní i pozitivní vliv založí a vyhodnotí jednoduchý pokus učí se plánovat svůj čas k učení i zábavě, vzhledem ke svým potřebám a s ohledem na ostatní, uvědomuje si správné chování v situacích ohrožujících zdraví, je seznámen s nebezpečností návykových látek a jejich odmítáním a prevencí, ošetří drobná poranění, umí zajistit lékařskou pomoc, chová se ohleduplně k osobám druhého pohlaví je seznámen s druhy mimořádných situací ohrožujících život, zná varovné signály, chování při evakuaci, zná důležitá tel. čísla	EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k živ. prostředí, prostředí a zdraví MKV – lidské vztahy (solidarita) Čj – vypravování o prázdninových cestách Vv – kreslení Pč – modelování M – slovní úlohy vycházky, návštěvy muzea, památek...

Učivo – 5. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Rozmanitost přírody - sluneční soustava, podmínky života a jejich rozmanitost, zeměpisná pásma - třídění rostlin a živočichů - přizpůsobení se rostlin a živočichů prostředí (les, voda, pole, louka, městské aglomerace...) a jejich zástupci - chráněné rostliny a živočichové - ochrana přírody a ŽP - Země – planeta lidí - založení, sledování a vyhodnocení jednoduchého pokusu Člověk a jeho zdraví - vývoj člověka jako jedince i člena společnosti - vliv životního prostředí - kostra a svalstvo - dýchací, vylučovací a trávicí soustava	zná pojmy vesmír, planeta, družice zná základní podmínky života na Zemi v závislosti na vesmírné, živé i neživé přírodě, zamýšlí se nad zásahy člověka do ekosystémů na Zemi, Evropě i nejbližších regionech, využívá klíčů a encyklopedií k pozorování a třídění organismů rozliší etapy lidského života, je veden k účelnému plánování práce i zálib s ohledem na okolí, snaží se využívat předaných poznatků o lidském těle a nejdůležitějších orgánových funkcí, zná základy první pomoci, je seznámen	OSV - sebezpoznání a sebezpojetí, co vím o sobě a ostatních, organizace vlastního času, respektování EV – ekosystémy na Zemi, základy života a ochrana ŽP, principy hospodaření s přírodními zdroji, ekologické zemědělství a vliv průmyslu na ŽP, nerovnost života na Zemi. MV – využití médií o aktuálních problémech ŽP - vycházky, návštěva planetária v Praze - založení herbáře Č.j.- vyprávění - kde jsem byl a co mě zaujalo - co jsem zažil se zvířátkem Vv - malba

- <i>péče o zdraví (omamné látky, zdravá výživa)</i> - <i>příčiny, druhy a prevence požárů, povodní, ...</i> - <i>první pomoc</i> - <i>důležitá telefonní čísla</i> Člověk a technika - <i>voda, vzduch, půda</i> - <i>jednoduché stroje</i> - <i>výroba železa, skla, cukru, papíru</i> - <i>elektrické přístroje, elektrický obvod</i> - <i>výroba el. energie, nutnost šetření</i> - <i>první pomoc při úrazu el. proudem</i> Místo, kde žijeme - <i>oblasti zasažené neekologickým způsobem výroby</i>	s bezpečným a ohleduplným chováním mezi chlapci a dívkami orientuje se v příčinách a prevenci vzniku požárů, povodní a atmosferických poruch, zásadách první pomoci a solidarity orientuje se ve vlastnostech a zkoumání látek, rozpozná jednoduché stroje a jejich funkci, zná rozdíl mezi surovinou a lidským výtvozem, poznává význam a výrobu elektrické energie, zná nebezpečí úrazů elektrickým proudem uvědomuje si vliv výroby na životní prostředí	
---	---	--

5.7. Vlastivěda a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět: **Vlastivěda**

		1.	2.	3.	4.	5.	
	Vlastivěda	-	-	-	1	2	3

Místo , kde žijeme

- organizace života v obci, státě, světě
- poznávání místních, regionálních skutečností, důraz se klade na dopravní výchovu
- uvědomování si vztahu k vlasti, národu, rasám, ostatním státům na Zemi i Evropě

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi (pomoc, solidarita, úcta, snášenlivost)
- seznámení se základními právy a povinnostmi občana ve společnosti i ve světě
- demokracie
- výchova k občanské zodpovědnosti

Lidé a čas

- orientace v dějinném čase, utváření historie
- vyvolávat zájem o samostatné vyhledávání různých historických dějů, zkoumat a porovnávat se současností

Člověk a jeho zdraví

- světové ekologické problémy
 - důsledky chování k přírodě a společnosti
- Budou realizována průřezová témata MKV, EGS, VDO, OSV, EV, MV

Rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vyznačit v jednoduchém plánu místo školy, obce
- vést k užívání správné terminologie, srozumitelně vysvětlit, co má žák znát
- vysvětlit orientaci na mapách

Kompetence k řešení problémů

- práce s encyklopedií, odbornou literaturou a internetem, využití obecní knihovny
- umožnit zažít úspěch při samostatných i skupinových pracích

Učivo – 4. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme - naše obec,kraj - naše vlast, zemský povrch, ovzduší, podnebí , voda, půda, rostlinstvo, živočichové, - vliv krajiny na život lidí i naopak, - podstata, druhy a účel map, svět strany, barvy na mapách - zná pojmy pramen, přítok, soutok, ústí, povodí, úmoří - na mapě vyhledá nejvýznamnější české řeky, určí jejich přítoky - umí vysvětlit rozdíl mezi pojmy rybník, jezero, přehrada - ukáže na mapě nížiny, nejvýznamnější pohoří ČR a jejich nejvyšší vrcholy - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu v ČR i v jiných zemích - zná některé přírodní a kulturní památky naší vlasti - státní symboly	- určuje světové strany, je seznámen s pojmy náčrt, mapa, najde na dostupných mapách svou obec a pokusí se v ní určit povrch krajiny, určí sousední státy ČR, ví, co je krajina, národ, menšina, rozliší zeměpisná pásma a přírodní podmínky života na Zemi i v Evropě - snaží se vyhledat regionální zvláštnosti, vypráví o zážitcích z cest , seznamuje se se zvláštnostmi regionů v ČR i Evropě ve všech oblastech - Naše vlast - Národ, politický systém ČR - Regiony ČR - Státní symboly, státní svátky - Památky - Povrch ČR - Řeky, jezera, rybníky, přehrady - Pohoří, nížiny	OSV – význam lidských práv a povinností v mezilidských vztazích VDO – odpovědný člen společnosti, svoboda, principy a hodnoty demokracie, soužití, komunikace,spolupráce, volební systém u nás (základ), obec jako základní jednotka samosprávy,demokracie EGS – naši sousedé v Evropě MKV - specifické rysy jazyků EV – lidské sídlo, ohrožení zdrojů života, vývoj průmyslu a ochrana ŽP MDV – vliv médií na jedince ve společnosti Přír – Země a ekosystémy čas a jeho měření Pě – modelování - návštěva muzea, vyhledávání na internetu

Lidé kolem nás umí určit polohu ČR, vysvětlí pojem vnitrozemský stát - umí se orientovat na vlastivědné mapě ČR - ví, že ČR je členem Evropské unie - umí vyjmenovat a ukázat na mapě sousední státy ČR - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce - rozlišuje symboly našeho státu a jejich význam - zná státní svátky ČR, některé přírodní a kulturní památky - postavení ČR v Evropě, státní zřízení – demokracie, monarchie, zákony, práva a povinnosti, státní symboly a svátky - vlastnictví, kultura, zvláštnosti, ohleduplnost	- chápe postavení jedince v nejužší společnosti, regionu, státu, Zemi, objasní historické důvody zařazení státních svátků a symbolů, snaží se o ohleduplnost(pomoc slabším), rozpoznává netolerantní jednání a chování, snaží se o klidné řešení problémů, je seznámen s právní ochranou, způsoby vlastnictví, problémy nesnášenlivosti, uvědomuje si globální problémy životního prostředí - rozliší hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - zná význam Evropské Unie, NATO, - zná význam armády, obrana státu, solidarita, terorismus,	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech o Jsme Evropané-kořeny a zdroje evropské civilizace o Objevujeme Evropu-naše vlast a Evropa,evropské krajiny Multikulturní výchova o Lidské vztahy-právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci o Etnický původ-rovnocennost všech etnických skupin a kultur Čj – refetáty, projekty Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur
--	--	--

Místo, kde žijeme umí se orientovat na mapě světa, vyhledá kontinenty - orientuje se na mapě Evropy - na mapách vyhledává evropské státy, jednoduché údaje o přírodních podmínkách - určuje polohu, povrch, podnebí, vodstvo, rostliny a živočichy Evropy - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích - zná význam Evropské unie	- ví, co je kontinent a oceán, najde je na mapě i globu, ukáže polokoule a zeměpisná pásma, ví o nepříznivých zásazích člověka do přírody, je seznámen se zvláštnostmi osídlení v zemských pásmech včetně rostlinstva a živočichů, chápe správní, historické i přírodní odlišnosti států Evropy, vypráví zážitky a zajímavosti z vlastních cest, chápe nutnost spolupráce s evropskými státy, porovná jejich odlišné způsoby života a kultury, ví o historickém, kulturním i politickém významu hlavního města, orientuje se na mapě ČR (kraje, povrch, řeky...), poznává důležitost jednotlivých oblastí pro získávání surovin, zemědělství, průmysl odpočinek, chápe význam CHKO, je veden k chápání osobností ostatních, solidaritě, pomoci	
---	--	--

Učivo – 5. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme zná pojmy letopočet, generace, století, pracuje s časovou osou - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních prvků - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - zná významné osobnosti českých dějin - zná nejznámější pověsti z naší minulosti Lidé kolem nás - vztahy mezi lidmi a národy, respektování kultury, víry a rasy, nebezpečí terorismu, ochrana osobnosti, majetku, duševních hodnot, návrhy na zlepšení života a vstřícném řešení problémů ve společnosti lidí i soužití s přírodou Lidé a čas - Obrazy z českých dějin - Doba pobělohorská	- zopakuje si určování času v souvislosti s dějinnými událostmi, využívá archivů, knihoven, médií.. k pochopení mezi jevy a ději, sleduje minulost a současnost v regionu, využívá vzpomínek příbuzných i jiných pamětníků k porovnání života a práce v minulosti i současnosti, vyhledává zajímavosti, pověsti z rodného kraje - uvědomuje si minulost, současnost, chápe význam činnosti našich předků pro život dalších pokolení na našem území, dle možností zkoumá tyto spojitosti i v nejbližším regionu, pracuje s časovými údaji, encyklopediemi a mediálními zdroji, snaží se zdůvodnit význam movitých i nemovitých kulturních památek, srovnává způsob života a práce v minulosti a současnosti	OSV – analýza vlastních i cizích postojů k hodnotám lidí jiných národů VDO – občan v demokratických společnostech ve světě a Evropě, lidská práva a povinnosti EGS – zážitky z cest, některé zvyky národů Evropy, naše vlast a Evropa, vlajky některých evropských států MKV – respektování odlišností různých etnik a jejich kultury, lidská solidarita, význam učení se a využívání cizího jazyka EV – moře, deštivé pralesy – význam pro život, lidské sídlo, vyčerpitelnost surovinových druhů, nerovnoměrnost života na Zemi MV – postavení médií ve společnosti přírodověda - význam atmosféry, vodních zdrojů Aj - poznáváme zem, jejíž jazyk se učíme Čj - sloh – vyprávíme, co jsme viděli na cestách Vv projekt – charakteristika evr. států Multikulturní výchova

- Třicetiletá válka - tereziánské a josefínské reformy, osvícenectví - revoluční rok 1848 - národní obrození, vývoj vědy a techniky, - kulturní život v 19.st., - České země ve 2. polovině 19. Století - Vznik Československé republiky - Zánik Československé republiky - 1. sv. válka - vznik ČSR a její vývoj - 2. sv. válka, okupace, obnovení a poválečný vývoj republiky - Československá republika po druhé světové válce - Vznik České republiky - Charakteristika současné vývojové etapy České republiky	- Obrazy českých dějin - České země v pravěku, příchod Slovanů - Velkomoravská říše - Český přemyslovský stát - Český stát za vlády Lucemburků - Život ve středověku - Husitské války, české země po husitských válkách - Habsburkové na českém trůně - Báje, pověsti, mýty	o Lidské vztahy-udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi o Etnický původ-odlišnost lidí, jejich vzájemná rovnost
--	---	---

5.8. Hudební výchova a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vzdělávací obor: Hudební výchova

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

		1.	2.	3.	4.	5.	
Umění a kultura	Hudební výchova	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	5+5

Hudební výchova je předmětem vzdělávací oblasti Umění a kultura a jejím nejdůležitějším úkolem je seznámit žáky s hudebním uměním našich i světových skladatelů a jeho historickým vývojem. Umět rozpoznat jednotlivé prvky děl a také se na hudebním umění podílet a získávat tak zkušenosti např. s hrou na hudební nástroj, zpěvem, atd.

Žáci se seznamují se základními pravidly správného zpěvu, hlasové hygieny, správné práce s hlasem, správného držení těla, a učí se již rozlišovat zvuk a tón, doprovázet písničky na hudební nástroje a vnímat tak rytmus. Všimají si, že písničky jsou zapsány jinou abecedou, než se používá při psaní textů, snaží se o její zápis a při poslechu určité melodie se učí tancem a pohybem ztvárnit slyšené tóny. Rozeznají hudbu vážnou i moderní a začínají zjišťovat svoje sympatie pro určité styly a žánry.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Průřezová témata: EGS, MKV, EV, MDV

Rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu
- znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků a vede je k užívání různých nástrojů a vybavení
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů

Učivo – 1. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu), hlasová hygiena -hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas) Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten, apod.) -rytmizace, hudební hry(ozvěna)	Získává správné pěvecké návyky (uvolněný plynulý zpěv, lehké nasazení a uvolněné tvoření tónů, správné dýchání, zřetelná výslovnost). Při zpěvu správně stojí či sedí. Snaží se dodržovat celkovou hlasovou hygienu. Zřetelně vyslovuje. Rozlišuje hlas mluvený i zpěvný, zvuky a tóny kolem sebe. Umí vytleskat rytmus podle vzoru. Ovládá slova písni, zpívá písni odlišného charakteru. Pozná tóny vysoké, hluboké, dlouhé a krátké. Zná význam not. Osvojuje si dětské popěvky, říkadla, rozpočítadla. Vymýšlí melodii k říkadlům. Zpívá slabě a silně, pomalu a rychle. Procvičuje výslovnost jednotlivých hlásek. Rukou naznačuje postup melodie. Využívá hru na tělo (tleskání, dupání apod.) Učí se používat dětské hudební nástroje a jejich správné držení k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu. Pozná a umí pojmenovat klavír, kytaru, flétnu, dřívka, triangel, hůlky, bubínek. Hraje rytmus na rytmické nástroje, doprovází píseň. Hraje různé hudební hry.	EGS – Evropa a svět nás zajímá -poznávání evropské hudby MKV-Kulturní difference, Lidské vztahy - hudba etnických skupin – hudba x hluk Výběr písni záleží na učiteli, používá zpěvník Já písnička

Učivo – 1. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Hudebně pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) Poslechové činnosti -kvality tónů – délka, síla, barva, výška -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...)	Provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod). Část textu zpívá, některá slova znázorňuje pohybem. Pochoduje a tančí podle rytmu poslechové skladby. Připojí vhodný pohybový projev k písni. Tancuje v rytmu hudby. V souladu s metrem provádí hudebně pohybové hry. Napodobuje formou hry různé pracovní činnosti. Pozná a naučí se vybrané vánoční koledy. Pozná základní hudební nástroje podle zvuku. Seznámí se s varhanní hudbou. Pozná hymnu ČR Pozná sluchem pohyby melodie. Podle ukázky pozná píseň, určí ráz skladby (ukolébavka, tanec, píseň, pochod). Rozezná písničky s doprovodem hudebního nástroje a bez doprovodu. Při poslechu hudební pohádky se seznámí s hudebními nástroji, rozlišuje tóny vysoké a hluboké, rozlišuje zvukovou barvu jednotlivých nástrojů.	MDV – vnímání autora mediálních sdělení - výběr kvalitní hudby hudba provází výuku ČJ, M (Jedna, dvě ..) i Prv (Prší, prší)

Učivo – 2. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) -hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon) - záznam vokální hudby (zachycení melodie písni pomocí jednoduché ho grafického vyjádření např. linky) Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, využití žáků navštěvujících ZUŠ) -rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební	Dbá na správné rovné sezení při zpěvu, rovné držení vstojie a zřetelně vyslovuje. Dbá na správné otvírání úst, správně se nadechuje nosem, zadrží dech a nezvedá ramena. Opakuje písni formou hudebních hádanek. Umí zazpívat vybrané vánoční koledy. Podle počátečních úryvků pozná známou píseň. Pokračuje ve sluchovém pozorování a rozlišování zvuků kolem nás. Zvuky vysoké a hluboké, ostré a jemné, příjemné a nepříjemné. Vytleská krátké a dlouhé slabiky. Vymýšlí jednoduchý nápěv. Pozná rozdíl mezi dlouhými a krátkými tóny. Na základě svých dispozic zpívá intonačně čistě. Rukou ukazuje pohyb melodie. Měkce nasazuje tón, tříbí svůj hlasový projev. Rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování. Zná pojmy notová osnova, nota (nožička, hlavička), houslový klíč, pomlka, takt. Pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku – klavír, trubka, housle, pikola a vybrané pozná na obrázku. Využívá hry na tělo jako doprovod k písni (tleskání, pleskání, dupání, luskání)	Vv - ilustrace Tv – pochod, taneční krok Čj – říkadla Vv – Vánoce Pč – výzdoba v době Vánoc Prv – lidové zvyky a tradice MKV – Lidské vztahy (mezilidské vztahy v lidové písni) Výběr písni záleží na učiteli (Já písnička)

Učivo – 2. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
improvizace Hudebně pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) Poslechové činnosti -kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) -hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...)	Žák pozná píseň podle rytmu v rytmické hádance. Umí užívat dětské hudební nástroje a hrou na rytmické nástroje doprovází. Rytmicky správně deklamuje. Melodizuje říkadlo – vytváří svoji vlastní melodii. Zpěvem a instrumentální hrou útvar napodobuje. Pokračuje v elementární melodizaci slov a textů. Umí se pohybovat podle daného rytmu, při tanci tleskat a do pochodu bubnovat. Umí pohybově vyjádřit hudbu, její melodii, zpěv s tancem. Ovládá pohybové prvky – krok, chůze po špičkách, podup, poskok. Melodii ztvární tancem. Všímá si přede hry, mezihry, dohry. Určuje charakter písni – rychlá, pomalá, taneční, pochodová. Sluchem pozná, kdy melodie stoupá či klesá. Rozumí pojmem autor textu, autor skladby. rozlišuje umělou a lidovou píseň seznámí se s vybranými skladbami klasiků	MDV – Vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci) Tv-zahřívací část, cvičení s hudbou

Učivo – 3. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) -hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon) - záznam vokální hudby (nota jako grafický znak pro tón) Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zvonkoher) -rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace	Provádí správnou tvorbu tónů a dýchání při zpěvu, utvoří hlavový tón. Na základě svých dispozic zpívá intonačně čistě. Imituje podle hraného, zpívaného vzoru. Zpívá intonačně a rytmicky přesně. Umí vytleskat a taktovat dvoučtvrteční a tříčtvrteční takt. Umí pojmenovat notovou osnovu. Rozliší a přečte z notového zápisu takt dvoučtvrteční, tříčtvrteční, rozlišuje a umí napsat notu celou, půlovou, čtvrt'ovou, podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii. Je schopen použít mluvený i zpívaný kánon, kánon vytleská, zarecituje, zazpívá dvojhlasý i tříhlasý kánon. Seznámí se s hymnou ČR Naučí se zpívat vybrané písně Rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a umí uvést příklad. Je schopen provést ukončení melodie pomocí hudebních nástrojů. Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	Vv – ilustrace k lid. písním

Učivo – 3. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Hudebně pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) Poslechové činnosti -kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) -hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka)	Vytvoří jednoduchou předeihu a dohru písně. Improvizuje text. Interpretuje rytmus na hudební nástroje. Rozliší rytmus valčíku a polky. Umí polkové a valčíkové kroky (chůze dvoudobá, třídobá). Umí pohybově vyjádřit hudbu. Provádí taneční hry se zpěvem. Reaguje pohybem na hudbu – hudba pochodová. Vyjádří pohybem melodii vzestupnou a sestupnou. Pozná B. Smetanu a A. Dvořáka. Zná některá díla těchto skladatelů Poslechem rozezná hudební nástroje. Poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní. Rozpozná hudbu instrumentální. Vyjádří obsah jednotlivých částí.	Tv – pochod taneční krok Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice EGS - Evropa a svět nás zajímá MV – vliv médií

Učivo – 4. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) -hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) (rozvíjení činností z 1. období) - hudební rytmus (realizace písni ve 3/4 a 4/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (prodleva, dvojhlasé písni) -intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny), hudební hry (otázka – odpověď, ozvěna) -grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písni, orientace v notovém záznamu a jeho opora při realizaci písni) Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře -rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) -grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby)	Učí se další písni. Zpívá intonačně a rytmicky přesně. Dbá na dodržování pěveckých dovedností a hlasovou hygienu. Zná pojmy repetice, houslový klíč. Umí napsat houslový klíč. Rozlišuje délky not a umí je zapsat. Poznává dynamická znaménka p, mf, f a umí je v písni použít. Zná stupnici C dur (názvy not). Z notového zápisu vyčte 2/4, 3/4 takt a dokáže ho taktovat. Určí durovou tóninu. Rozšiřuje svůj hlasový rozsah. Zazpívá jednoduchý dvojhlas (tercie). Orientuje se v notovém zápise a intonuje píseň podle předlohy. Rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí. Rytmizace říkadel. Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. Poznává podle obrázku některé základní hudební nástroje. Vytváří jednoduchou dohru na hudební	Vv - ilustrace Výběr písni je na učiteli

Učivo – 4. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Hudebně pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) -pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků) -orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů) Poslechové činnosti -kvality tónů -vztahy mezi tóny - souzvuk -hudební výrazové prostředky a hudební prvky harmonie, kontrast a gradace, barva -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj (rozvíjení činností z předešlých ročníků -hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...) -hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) -interpretace hudby (slovní vyjádření)	nástroje. Využije hudební nástroje k předeře. Improvizuje text. Improvizuje pohybem rytmus. Umí pohybově vyjádřit hudbu, valčíkový krok. Předvede polku a valčík. Pamatuje si nejdůležitější údaje o B. Smetanovi. Zná jména oper B. Smetany. Zná názvy symfonických básní cyklu Má vlast. Seznámí se s životem a dílem A. Dvořáka a L. Janáčka. Poslouchá vybrané skladby Pozná písně ve dvoučtvrtečním a tříčtvrtečním taktu. Pozná opakující se téma v poslouchané skladbě. Zhodnotí hudební výrazové prostředky. Poslechem rozliší základní hudební nástroje. Rozpozná hudební formu. Poslechem určí dynamická znaménka f, mf, p.	Tv – pochod taneční krok Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice MKV-lidské vztahy- vzájemné obohacování různých kultur, respektování zvláštností osob různých etnik

Učivo – 5. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí Orfeových nástrojů -rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry, tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, jednodílná písňová forma a - b) -grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby) Hudebně pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) -pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) -orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů) Poslechové činnosti -kvality tónů -vztahy mezi tóny -hudební výrazové prostředky a hudební prvky (zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu) -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský	délku. Doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje. Tvoří různé přede hry a dohry. Účastní se hudebních her. Doprovází písně hrou na tělo. Seznámí se s krajovými lidovými tanci. Umí pohybově vyjádřit nálady, hudbu. Pantomimou vyjádří píseň. Seznámí se s relaxací. Pohybem vyjádří tempo písně. Rozliší a znázorní valčík. Zhodnotí hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie, barva). Vysvětlí obsah ukázky. Porovná výrazové prostředky (kontrast a gradace, melodie vzestupná a sestupná). Poslouchá vybrané skladby.	Tv – pochod taneční krok Vv, Pč – Vánoce Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice koncert vánoční hudby MDV-kritické čtení a vnímání

<i>Učivo – 5. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</i>
hlas, hudební nástroj (rozvíjení činností z předešlých ročníků -hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) -hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) -interpretace hudby (slovní vyjádření)	Poslechem pozná vybrané smyčcové a dechové nástroje. Pozná varhanní hudbu. Pozná vánoční hudbu a vánoční koledy. Pozná tramské písně.	mediálních sdělení -vnímání autora mediálních sdělení MKV-lidské vztahy -etnický původ EGS-Evropa a svět nás zajímá

5.9. Výtvarná výchova a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**

		1.	2.	3.	4.	5.	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata: VDO, EGS, EV, MDV

Rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí

<i>Učivo – 1. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
Seznámení se základními návyky a postupy při práci s barvami Učíme se organizovat práci poznávání a osvojování si vlastností jednotlivých výtvarných materiálů, se kterými bude nadále pracovat osvojování si základů bezpečnosti při práci Výtvarné vyjádření skutečnosti - rozlišování tvarů, barev a struktur - vyjadřování vlastních prožitků, vjemů a postojů pomocí barev - rozvíjení svého vlastního pozorování, vyjadřovací schopnosti a výtvarného vyprávění, - pozorování přírody i svého okolí, - vyhledávání a dotváření přírodnin, - rozvíjení pozorovací schopnosti a paměti, - poznávání a zobrazování tvaru a funkce věcí, - zkouší zachytit postavu v pohybu - (prozatím bez doporučených vztahů) Práce dekorativní a prostorové - seznámení se s pojmem barvy základní, - míchání barev, - poznávání vlastností barev (barvy	zvládne techniku malby vodovými barvami a temperami umí míchat barvy užívá různé druhy štětců rozlišuje teplé a studené barvy využívá přírodnin k vytvoření nového objektu dbá na pravidla bezpečnosti práce Zvládne kresbu dřívkem, perem, špejlí	VDO - Občanská společnost a škola - výchova k samostatnosti EV - Vztah člověka k prostředí - vztah k životnímu prostředí Čj, M, Prv, Hv, Tv, Pč – dle doby, tématu Vv a Pč = integrace

<i>Učivo – 1. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
husté - řídké, světlé-tmavé) a vy- užívání barev v praxi, - barvy teplé a studené - objevování možností hry s linií a s barvou, - praktické rozlišování pojmů kresba a malba, - rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus a též smyslu pro řešení plochy s využitím barevných a geometrických prvků, - zjišťování vlastností plastických mate- riálů při modelování, - rozvíjení citu pro prostor - využívání prvků lidových tradic Výtvarné umění a životní prostředí - zobrazování tvarů a funkcí věcí, - aktivní práce s ilustrací, poznávání obrázků dětských ilustrátorů tj. Josef Lada, Zdeněk Miller a Helena Zmatlíková, - rozlišování pojmů – hračka-loutka školní potřeba	Rozezná rozdíl mezi kresbou a malbou Modeluje z plastelíny, z hlíny, z moduritu, z těsta rozumí pojmům: hračka – loutka – školní potřeba využívá při výtvarných činnostech s různými materiály prvky lidových tradic	

Učivo – 2. ročník	Výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Opakování znalostí o barvách, vlastnostech materiálů, zásad bezpečnosti a hygieny při práci v hodinách Vv Výtvarné vyjádření skutečnosti - Ztvárňování vlastních prožitků a představ, - rozvíjení pozorovací schopnosti, - výtvarné vyprávění děje pohádek a příběhů, - rozlišování tvarů a funkcí předmětů, - postižení jednoduchých proporcí postavy i předmětů v různém prostředí - seznamuje se s různými kombinovanými technikami (koláž, frontáž, tiskátka,monotyp) Práce dekorativní a prostorové - poznávání pojmu barvy základní, teplé a studené, řídké a husté, světlé a tmavé, jejich využívání v praxi, - přiměřeně ředění a míchání barev, - osvojování si pomocí hry dovednosti práce s linií, - využívání přítlaku, odlehčení, šrafování, zhušťování a zředování čar, - rozvíjení citu pro barvu, citu pro proporce a prostor, - rozvíjení praktických znalostí a zkušeností při	zvládá techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem umí míchat barvy dovede používat různé druhy štětců rozliší teplé a studené barvy, husté a řídké zvládá monotyp zvládá kresbu měkkým materiálem, dřívkem, perem, špejlí přiměřeně k svému věku a vnímání postihne proporce postavy a různých předmětů modeluje z plastelíny, z hlíny, moduritu, z těsta,z papíru, využívá přírodnin k vytvoření nového objektu využívá při výtvarných činnostech	VDO - Občanská společnost a škola - výchova k samostatnosti, ohleduplnosti EV - Vztah člověka k prostředí - vztah k životnímu prostředí. Základní podmínky života MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k výtvarnému umění OSV – rozvoj schopnosti poznávání Čj, M, Prv, Hv, Tv, Vv + Pč = integrace

<i>Učivo – 2. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
modelování, - prohlubování citu pro výtvarný rytmus s využitím znalostí o barvách, - seznamování se s jednoduchými grafickými technikami (otisk, tisk ze šablon, vosková technika) - využívání prvků lidových tradic Výtvarné umění a životní prostředí - Aktivní práce s ilustrací, - prohlubování si znalostí o různých vyjadřovacích prostředcích, - porovnávání ilustrací a popis obrázků, - z 1. ročníku zná ilustrace J.Lady, Z.Millera, H.Zmatlíkové - seznámení se s obrázky Adolfa Borna a Zdeňka Smetany (postavičky z Večerníčků) - seznámení s pojmy hračka, loutka, maňásek, - rozvíjení smyslu pro krásu a vkus - v umění, kultuře bydlení a odívání, - citlivé vnímání výtvarných děl	s různými materiály prvky lidových tradic rozumí pojmům: hračka, loutka, maňásek	Dramatizace - Čj

Učivo – 3. ročník	Výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Výtvarné vyjádření skutečnosti - výtvarné ztvárnění svých prožitků - poznání základních barev a jejich vhodné používání - výtvarné vyjádření hlavy pohádkové bytosti - seznámení se s proporcemi lidské postavy - vyhledávání a třídění přírodnin, jejich výtvarné dotváření na základě představ - rozpoznávání lidských výtvarů, pozorování a porovnávání jejich tvarů Práce dekorativní a prostorové - poznávání vlastností barev a jejich výrazových možností - poznávání různých druhů linie - rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus (rytmické řazení prvků) - poznávání základních vlastností plastických materiálů, vytváření objemu modelováním - využívání prvků lidových tradic - používání různých grafických technik Výtvarné umění a životní prostředí - seznamování se s funkcí ilustrace a jejich výrazových prostředků (Pilař, Trnka, Čapek) - poznávání výtvarné hodnoty hračky, loutky - seznámení se s různými druhy výtvarného umění (malířství, grafika, sochařství)	zvládá techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, rudkou umí míchat barvy dovede používat různé druhy štětců dle potřeby rozliší teplé a studené barvy, husté a řídké zvládá monotyp, koláž, frotáž pozná základní druhy barvy a barvy podvojně zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem, perem, špejlí, křídou modeluje z plastelíny, z hlíny, moduritu, z těsta, z papíru, využívá přírodnin k vytvoření nového objektu využívá při výtvarných činnostech s různými materiály prvky lidových tradic přiměřeně ke svému věku a vnímání vyjadřuje proporce lidské postavy poznává výtvarnou hodnotu hračky, loutky, rozliší tvar přírodní a tvar opracovaný člověkem	VDO - Občanská společnost a škola EV - Vztah člověka k prostředí - vztah k životnímu prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Čj, M, Aj Prv, Hv, Tv, Vv +Pč = integrace

Učivo – 4. ročník	Výstup	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Výtvarné vyjádření skutečnosti - výtvarné ztvárnění svých prožitků, zážitků z filmů, knih - poznávání barvy základní a podvojně - přesnější výtvarné vyjádření proporcí lidské postavy - sledování základních přírodních zákonitostí na tvarově zajímavých živých i neživých přírodninách a jejich výtvarné dotváření - pozorování a srovnávání tvarů užitkových předmětů, a jejich výtvarné vyjádření v ploše Práce dekorativní a prostorové - poznávání výtvarné možnosti linie, - poznání různých druhů linií a jejich výrazové možnosti - modelování prostorových objektů na základě představ a fantazie - rytmické řazení různých prvků (přírodních, geometrických) - seznamování se s kombinovanými, aplikovanými, grafickými, textilními technikami	prohloubí si a zdokonalí techniky malby z předešlých ročníků zvládá malbu a kombinaci různých výtvarných technik umí barevně vyjádřit své pocity a nálady umí výtvarně zpracovat přírodní materiály pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy komunikuje o obsahu svých prací umí přesněji výtvarně vyjádřit proporce lidské postavy dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu zvládne obtížnější práce s linií užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků	EV-ekosystémy -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka k prostředí MKV- kulturní difference -lidské vztahy (empatie) -etnický původ Čj, M, V1, PŘ, Hv Tv Vv+ PČ = integrace

Výtvarné umění a životní prostředí - poznávání děl některých dětských ilustrátorů (Čechová, Pacovská) - rozlišování hračky současné a lidové - - - poznání některých aspektů kultury odívání a kultury bydlení - využívání prvků lidových tradic	zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, A. Borna, R. Pilaře, J. Trnky, J. Čapka, Z. Millera, a další využívá při výtvarných činnostech s různými materiály prvky lidových tradic rozezná jednoduché grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků	
---	--	--

<i>Učivo – 5. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
Výtvarné vyjádření skutečnosti - rozvíjení fantazie a představivosti - poznávání základních a podvojných barev a jejich vhodné používání - výtvarné vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy, konfrontace představy se skutečností - vyjádření vnitřní stavby a vnitřního členění přírodních objektů pomocí výtvarné linie - rozvíjení prostorového vidění, citění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů - srovnávání tvarů užitkových předmětů a jejich výtvarné vyjadřování v ploše a i v prostoru Práce dekorativní a prostorové - symetrická a asymetrická řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše - sdělná a výtvarná funkce písma (seznámení) - poznávání písma jako dekorativního prvku - poznávání základních prostorových útvarů a modelování podle skutečnosti - kompoziční řešení plochy s použitím libovolných geometrických prvků - využívání prvků lidových tradic	zvládne malbu a kombinaci různých technik umí barevně vyjádřit své pocity a nálady pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy komunikuje o obsahu svých děl dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu zvládne obtížnější práce s linií užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci rozeznává a užívá jednoduché grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti hledá a nalézá vhodné prostředky pro své vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků prohloubí si znalosti z předešlých ročníků, získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem	EV-ekosystémy -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka k prostředí MKV- kulturní difference -lidské vztahy (empatie) -etnický původ MDV-stavba mediálních sdělení Čj, M, V1, P, H, T Vv +Pč=integrace

<i>Učivo – 5. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</i>
Výtvarné umění a životní prostředí - porovnávání výrazových prostředků různých ilustrátorů, - poznávání ilustrace jako uměleckého prostředku - chápání odlišností uměleckého vyjádření skutečnosti od přesné podoby světa - poznávání různých druhů výtvarného umění - seznámení se s díly malířů, sochařů, architektů - poznávání estetické úrovně předmětů denní potřeby	umí výtvarně zpracovat přírodní materiály – např. dotváření využívá při Vv činnostech skládání, mačkání, stříhání, trhání, vyklápění, posouvání apod. využívá při výtvarných činnostech s různými materiály prvky lidových tradic pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, Z. Millera, A. Borna, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, J. Čapka, R. Pilaře žák si vytvoří škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	

5.10. Tělesná výchova a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**

		1.	2.	3.	4.	5.	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10

Dbá se i na tělesné a hygienické aktivity během celého týdne, zejména na správné držení těla

Vzdělávací obsah je dle RVP rozčleněn na čtyři tématické okruhy:

Činnosti ovlivňující zdraví: organizace, cvičení a bezpečnost při Tv, hygiena, bezpečnost při přípravě a úklidu náradí a náčiní, vhodné oblečení a obuv, pohybový režim, odhad vlastních možností, význam zátěže a relaxace pro organismus, zranění a první pomoc při Tv

Pohybové dovednosti: průpravná cvičení, u nadaných jedinců, i zvládnutí atletických, gymnastických, akrobatických a rytmických cvičení, cvičení na náradích a s náčiními, druhy běhu, skoků, odrazů, hodů míčem, základy atletických, míčových a dalších sportovních her, rytmická cvičení, turistika, plavání, zimní sporty, jízda na kole, dopravní výchova, zimní sporty

Pohybové učení: jednání fair play, názvosloví, signály a povely, úcta k pohlaví a individuálním možnostem ostatních, organizace Tv ve škole, význam OH a dalších sportovních soutěží ve škole i v okolí, spolupráce v týmu, měření a testy výkonů, zdroje informací

V hodinách Tv dbáme na dostatečnou přípravu organismu na následující cvičební úkony a pohybové dovednosti, žáci jsou vedeni ke spolupráci a organizování, k hodnocení výkonů svých i ostatních.

V předmětu Tv realizujeme průřezová témata: OSV, VDO, EGS, MkV, EV, MV

Rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- žáci užívají znalostí z mezipředmětových vztahů, zejména v oblasti měření, porovnávání výkonů
- snaží se hodnotit výkony své i ostatních podle dohodnutých pravidel, ví, kde získat informace

Kompetence k řešení problémů:

- žáci si uvědomují pravidla her a soutěží, při problémech jsou vedeni ke klidné diskusi, které se účastní i učitel
- s žáky se hovoří o nesportovním chování a jeho důsledky
- učitel dodává žákům zdravou sebedůvěru

Kompetence komunikativní:

- žáci reagují na smluvené povely a signály, tvoří si vlastní při týmových soutěžích
- snaží se o vlastní zorganizování sportovních činností

Kompetence sociální a personální

- žáci si uvědomují rozdílnost výkonů spolužáků a respektují je
- uvědomují si rozdílnost pohlaví ve výkonnosti i výběru sportů, jsou vedeni ke spolupráci ve skupině
- spolužáci i učitel kladně hodnotí každé zlepšení jedince i týmu

Kompetence občanské:

- žáci si uvědomují význam sportu a zdravé životosprávy pro sebe a tím i pro své okolí
- ví o nebezpečí zneužívání návykových látek, jsou vedeni k ohleduplnosti k ostatním i mimo sport

Kompetence pracovní:

- žáci ve spolupráci s učitelem upravují sportoviště, náradí i náčiní
- snaží se posuzovat bezpečnost

Učivo – 1. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví - správné sezení, bezpečnost při pohybových aktivitách ve třídě a škole, cvičení během dne, význam pohybu v přírodě a bezpečnost, hygienické návyky, možné úrazy – prevence a jak se zachovat Úroveň pohybových dovedností - základní tělocvičné pojmy - pohybové hry: soutěže s dostupným nářadím a pomůckami - základy gymnastických a akrobatických prvků - průpravná a relaxační cvičení - jednoduchá rytmická cvičení - atletika: rychlý běh, skoky, hody - míčové hry: nácvik hodů, zjednodušená pravidla některých míčových her - bezpečnost při přesunu na cvičení v přírodě - bezpečné hry na sněhu - pohyb v přírodě Pohybové učení - smluvené povely - slušné a ohleduplné chování - organizace Tv ve škole - pravidla soutěží Plavecký výcvik	- je veden ke správnému držení těla, dýchání, hygieně při sportování, snaží se dodržovat pravidla bezpečnosti, respektovat zdravotní handicap, ví o významu sportu pro život, seznamuje se s přípravou na sportovní činnost - učí se užívat základní tělocvičné pojmy, je seznamován s názvy tělocvičných nářadí a náčiní, reaguje na smluvené povely a signály, používá sportovní obuv a oblečení, spolupracuje při týmových hrách a respektuje pravidla her i soutěží v družstvech, seznamuje se s měřením výkonnosti některých sportovních výkonů, učí se technikám skoků, hodů míčem, je seznámen a snaží se rozumět druhům běhů a skoků, pojmenuje míčové hry, ví o bezpečnosti na silnici - reaguje na smluvené povely, spolupracuje při týmových soutěžích, ví o prostorách ve škole vhodných ke sportování a bezpečnosti v nich, je veden k fair play - adaptuje se na vodní prostředí	OSV – sebeovládání VDO – vztahy v kolektivu EV – opatrnost při cvičení v přírodě a její ochrana M- slovní úlohy Soutěže mezi školami

Učivo – 2. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví - bezpečnost a hygiena při Tv, vhodné obutí a oblečení, první pomoc - převlékání a ohleduplnost - jóga ,svalové napětí i uvolnění těla i během dne - zátěž: příprava a uvolnění, relaxace - bezpečnost při přípravě tělocvičného prostoru - rozcvička jako příprava na zatížení organismu - bezpečnost při plaveckém výcviku Úroveň pohybových dovedností - atletika: šplh na laně, štafetové závody, vytrvalost, technika běhu a startu, přeskoky, hod kriketovým míčkem, sprint, skok z místa, měření - akrobacie: průprava pro zvládnutí kotoulů, cvičení na gymnastickém koberci, stoj na lopatkách... - gymnastika: prosté skoky z trampolíny, obraty těla, výskok do vzporu, ručkování na hrazdě... - rytmika: chůze, běh, poskoky, pohyby různých částí těla, přísunný a poskočný krok, vyjádření melodie a rytmu - úpolová a relaxační cvičení - míčové hry: pravidla vybíjené, průpravná cvičení na přihrávky, dribling, - základní cviky s dostupným náčiním a náradím	- zná správnou obuv a oblečení na Tv, ví, kde je bezpečné místo pro sportovní aktivity ve škole i mimo ni, chápe význam přípravy těla na zátěž, je seznámen s první pomocí u jednodušších zranění, je seznámen s přípravou na plavecký výcvik - je seznámen s bezpečností při cvičení na jednotlivých náradích, využívá možností školního zařízení, zvládá průpravná cvičení k atletickým, gymnastickým a akrobatickým cvičením, je seznámen s technikou běhů, umí kotoul vpřed, zvládá poskoky, přísunný krok, chápe význam silových, relaxačních cvičení, je veden k toleranci u méně nadaných spolužáků a chápání pravidel při týmových hrách a soutěžích, reaguje na pokyny a povely	OSV – dobré vztahy při hrách EV - neničím přírodu, když se mi v ní dobře sportuje Tv – plavecký výcvik - cvičení v přírodě -aktivity ve škole v přírodě

(švihadla, žíněny, trampolína žebřiny, lavičky) - dle možností a klimatických podmínek (základy bruslení) Pohybové učení - dle možností spolupráce při měření výkonů, názvosloví a smluvené signály, hřiště, odchod na sportoviště - sport ve světě Plavání	- chápe smluvené povely a názvosloví, organizaci Tv, snaží se jednat fair play, snaží se podat informace o sportu, které se dozvěděl mimo školu - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání	Čj – vyprávění, pozvánky
--	---	---------------------------------

Učivo 3. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví - hygiena a bezpečnost při Tv a plaveckém výcviku, bezpečnost při dopravě, vhodná místa ke sportování v místě školy i domova, cvičení během dne, pohybový režim, neohrozím ostatní, obnovení zásad bezpečnosti při cestě do školy a zpět domů Pohybové dovednosti - atletika: překážkový běh, skok daleký, chůze, běh, nízký a polovysoký start, běh na 50m, individuální tempo na 1 min., hod míčkem - akrobacie: průprava na seskoky, kotouly, rovnováhu, přeskoky, stoje na rukou, - gymnastika: cvičení s dostupným náradím a náčiním v souvislosti s akrobatickou přípravou (švihadla, lavičky, žebřiny, žíněny, trampolína) - rytmika: základní taneční kroky, cvičení při hudbě - úpolová a relaxační cvičení - zjednodušená pravidla některých míčových her, nácvik přihrávek, driblingu, hodů na koš - turistika, ohleduplnost k přírodě - kurz plavání - dle možností a přírodních podmínek základy zimních sportů (sáňkování, bobování, bruslení) - bezpečnost při jízdě na kole, vhodný terén	- je si vědom důležitosti přípravy a pomáhá ostatním, dbá pokynů učitele a instruktora při plaveckém výcviku, ví, jak se bezpečně chovat při přesunu na sportoviště, chápe důležitost dopravních předpisů - dbá na správné držení těla a dýchání při provádění cviků i dalších činnostech, užívá základní tělocvičné pojmy a zásady pohybové hygieny, zná zjednodušená pravidla sportů a soutěží spolupracuje v týmu a jedná fair play, reaguje na povely pořadových cvičení, dodržuje pravidla bezpečnosti na všech sportovištích, rozlišuje míče na různé míč. hry, snaží se dohodnout na spolupráci, pozná porušení pravidel a jejich následků, ví o taktice při vytrvalostním běhu a běhu v přírodním terénu, projevuje vůli zlepšovat své výkony, zajímá se o cvičení s hudbou, zná a respektuje pokyny instruktorů při plaveckém výcviku, nebojí se vody ale dbá bezpečnosti při vodních sportech, zvládá jeden plavecký způsob, je seznamován s prvky sebezáchrany a pomoci tonoucímu, ví, jak se chovat při sportovních aktivitách v přírodě, respektuje zdravotní indispozice a handicap spolužáků i ostatních, ví, kde bezpečně jezdit	OSV - poznávání ve skupině MKV - tolerantní vztahy a spolupráce Prv.- ochrana přírody, zdraví M.– převody jednotek délky, slovní úlohy ze světa sportu Hv – 2/4 a 3/4 takt - plavecký výcvik Pobyt ve škole v přírodě Návštěva dopravního hřiště v Č. Lípě, účast v dopr. soutěžích

Pohybové učení - základní názvosloví a smluvené signály - tělocvična a hřiště ve škole, prostory pro hygienu - co to jsou Olympijské hry a jejich ideály - sportovní časopisy, Plavání	na kole - reaguje na smluvené signály a povely, ví, kde se převléct do cvičebního úboru, je seznámen s organizací přesunu na sportoviště, ví, co jsou OH, chápe jednání fair play, učí se vyhledávat sportovní události v médiích - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku	Zájmová činnost
---	---	------------------------

Učivo pro 4. ročník	Výstupy	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví - bezpečnost a hygiena vhodné podmínky pro sport, denní cvičení, účinky cviků, podstata a jednostranné zátěže, příprava organismu, správné držení těla, bezpečný pohyb v méně známém prostředí, záchrana u při sportovních úkonech, škodlivé vlivy (kouření, drogy, alkohol), první pomoc, přivolání lékaře, údržba náčiní a sportoviště, lékárníčka (umístění, vybavení) Pohybové dovednosti atletika: skok do výšky a dálky, hod míčkem, šplh, rychlostní cvičení, vytrvalostní a sprintový běh, nácvik startů, běh a překážky v přírodě, turistika akrobacie: cvičení na kladince, kotouly, průprava na zvládnutí stoje na rukou, roznožka a skrčka, švédská bedna, trampolína, žebřiny, švihadla rytmika: rozcvička na určené takty, poskok, přísun, obměny v 2/4 a 3/4 taktu, cvičení, nácvik při hudbě úpolové a relaxační cvičení, cviky s netradičním náradím (činky, PET lahve, papírové koule...) další činnosti: pravidla vybíjená, zjednodušená pravidla kopané, košíkové, přihrávky, hody, střelba, dle možností: jízda na kole, bruslení a jiné zimní sporty, turistika ve škole v přírodě	- ví o bezpečnosti a hygieně, škodlivosti návykových látek, chápe význam každodenního cvičení, seznamuje se s významem a účinností vyrovnávacích, kompenzačních, relaxačních a dechových cvičení, dbá na správné držení těla, chápe význam přípravy organismu na zátěž, zvládá ošetření menších poranění, chápe důležitost čistoty a bezpečnosti sportoviště, zná tel. číslo záchranné služby - je seznámen s technikou odrazů skoků a taktikou při bězích a ostatních atletických disciplín, rozumí povelům a názvosloví, ví o významu cvičení v přírodě - postupně zvládá pohybové dovednosti uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, spolupracuje při soutěžích a variantách činností, cvičí podle jednoduchého popisu - je schopen reagovat pohybem na příkazy, pokusí se užít správných tanečních kroků na reprodukovanou hudbu - soutěží a využívá spolupráce s ostatními, ví o náčiních a náradích (plný míč, lano na přetahování, žebřiny) - ví o organizaci utkání, snaží se o hod jednoruč i obouruč na koš, držení míče pod kontrolou mužstva, tlumení, zastavení míče nohou, dribling,	EGS – sportovní setkávání EV – ochrana přírody při sportovních aktivitách MV – sledování zpravodajství Čj – vyprávění zážitku při sportu či hrách M – převádění jednotek, slovní úlohy Př, Prv – ochrana přírody, měření délky a času Návštěva dopr. hřiště

Pohybové učení - upevňování tělocvičného názvosloví, povely a signály, bezpečnost při organizaci Tv a případných tělocvičných soutěžích, význam olympijských soutěží, měření a hodnocení sportovních výkonů, tolerance, využití médií k vyhledávání výsledků a zajímavostí ze světa sportu Plavání	nahrávky, spolupracuje ve skupině, je si vědom porušení pravidel a jejich následků, jedná fair play, je seznámen bezpečností při zakládání ohniště a tábořiště - chápe a řídí se tělocvičným názvoslovím a domluvenými signály, ví co jsou olympijské hry a jejich význam, je schopen měřit a vyhodnotit rychlostní a délková sportovní odvětví, toleruje handicap, výkonnost a odlišnosti spolužáků, jeví zájem o sportovním dění v okolí, Evropě i světě - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku - zvládá prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Škola v přírodě
---	--	------------------------

Učivo 5. ročník	Výstupy	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví - bezpečnost a hygiena při Tv, tělesná zdatnost, správné držení těla, cvičební úbory, svalová napětí a povolování, úrazy při sportu, první pomoc, doprava na sportoviště, špatné vlivy na zdraví a sport (kouření, drogy, alkohol) Pohybové dovednosti atletika: nízký start, překážková dráha a běh, vytrvalostní běh a běh na výkon, hod míčkem nebo granátem, skok daleký a vysoký, rychlý běh k metě, běh v přírodě akrobacie: cvičení s lavičkami, cvičení na stanovištích, přemet stranou – nácvik, stoje na rukou s dopomocí, kotoul letmo - gymnastika: kotoul vpřed a vzad, roznožka a skrčka přes kozu, odrazový můstek, cvičení na kruzích, cvičení s tyčí, na žebřinách, se švihadly - rytmika: rozevíčky při hudbě, taneční kroky, nácvik choreografie na lidovou píseň ve známých taktech - úpolová, relaxační, kondiční, kompenzační, aerobická cvičení, cviky s dostupným náčiním	- zná bezpečnostní a hygienická pravidla na sportovištích, ví, jak se správně oblékat na různé sporty, je si vědom významu protahovacích, napínacích a uvolňovacích cviků pro správné držení těla i v souvislosti jednostrannou zátěží, zná nejčastější úrazy při různých sportech, zvládá základy první pomoci, přivolá lékařskou pomoc, zná dopravní pravidla při jízdě na kole, ví o nebezpečí návykových látek při sportu i v dopravě - zná techniku startů, taktiku vytrvalého běhu i sprintu, dbá na správné dýchání a uvolňovací cviky, ví o metodách odrazu při skocích, snaží se o zlepšování svých výkonů, toleruje případné nedostatky spolužáků, ctí a respektuje různost pohlaví, zná průpravná cvičení pro některá odvětví sportu, cvičí podle jednoduchých nákresů, pomáhá při organizaci hodiny, dokáže sám vést rozcvičku, zvládá techniku odrazů při přeskokích, taktně hodnotí výkony své i ostatních, snaží se přispět svými nápady k realizaci společné činnosti, ví o významu průpravných cvičení pro organismus, zvládá hody jedno i obouruč, techniku střelby na branku a koš, stopáž a přihrávky nohou, ovládá pravidla některých atletických a týmových sportovních odvětví, je si vědom porušení	OSV – cvičení sebeovládání EGS – evropské sportovní soutěže EV – prostředí a zdraví MV – sportovní zprávy v denících M - převody jednotek délky a času, slovní úlohy Př, Prv – ochrana přírody, první pomoc, důležitá telefonní čísla Vl – evropské státy Dopravní hřiště Škola v přírodě

- míčové hry: základní pravidla vybíjené, kopané, házené, košíkové, hody, přihrávky, střelba na branku (koš) - ostatní: jízda na kole, turistika, dle možností a přírodních podmínek zimní sporty, bezpečnost při koupání v přírodě dopravní olympiáda Pohybové učení - názvosloví, povely, signály - organizace Tv ve škole - seznámení se sportovními hrami, soutěžemi, závody - ideály a symboly OH - informace o sportovním dění v Evropě i ve světě Plavání	pravidel a jejich následků, je si vědom důležitosti spolupráce v týmu i v náhodně určených družstvech, zná dopravní a bezpečnostní pravidla při jízdě na kole a jeho základní vybavení, ví o správném chování v přírodě, zná a ctí pravidla pobytu v CHKO a na značených turistických stezkách, ví kde a jak bezpečně sportovat v zimě - chápe význam povelů a signálů při sportovních činnostech, vyzná se v organizaci Tv ve škole, je seznamován se sportovními soutěžemi ve škole, ví o historii, ideálech a symbolech OH, je veden k jednání fair play, ví, kde si vyhledat sportovní informace, které ho zajímají - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku - zvládá prvky sebezáchrany a bezpečnosti	
---	---	--

5.11. Praktické činnosti a charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**

Vzdělávací obor: **Člověk a svět práce**

Vyučovací předmět: **Praktické činnosti**

		1.	2.	3.	4.	5.	
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5

Předmět zahrnuje různé prac.činnosti a technologie.Rozvíjí v žácích základní pracovní a manipulační dovednosti a napomáhá k formování jejich profesní orientace.Žáci se učí pracovat s různými materiály a tímto si osvojují konkrétní dovednosti. Upevňují si návyky hygieny práce, seznamují se zásadami bezpečnosti práce a jsou vedeni k jejich dodržování.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět praktické činnosti se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i při práci ve skupinách.

Praktické činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do sedmi tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem a přírodninami

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Práce s papírem a kartonem

- určování vlastností papíru, rozlišování druhů papíru
- vystřihování, skládání, jednoduché kartonážní práce

3. Práce s textilem

- rozlišování textilií
- šití různými druhy stehů

4. Práce s modelovací hmotou a keramickou hlinou

- kreativní tvoření dekorativních předmětů

5. Práce montážní a demontážní - konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

6. Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

7. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí).

Rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

<i>Učivo- 1. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</i>
Práce s papírem Práce s drobným materiálem a přírodninami Práce s textilem Práce s modelovací hmotou, keramickou hlinou Práce montážní a demontážní – práce s jednoduchou stavebnicí	Umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír Vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru Dovede třídit při sběru, navlékat a aranžovat přírodní materiál Pracuje podle slovního návodu nebo předlohy Umí stříhat textil a nalepit textilií Pracuje s modelovací hmotou, keramickou hlinou – hněte, válí Dovede sestavovat stavebnicové prvky – umí montovat a demontovat stavebnici	OSV – poznávání spolužáků, komunikace s nimi EV – lidské aktivity

<i>Učivo- 1. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</i>
Pěstitelské práce	Pozná jednoduché pěstitelské práce – setí, kypření Naučí se starat o pokojové květiny – otírání listů, zalévání, kypření	
Příprava pokrmů	Zná základy správného stolování a společenského chování	

Učivo – 2. ročník	Výstup	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy
Práce s papírem a kartonem Práce s drobným materiálem a přírodninami Práce s textilem Práce s modelovací hmotou a keramickou hlinou	Vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru Dovede třídit při sběru, navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat přírodní materiál Pracuje podle slovního návodu nebo předlohy Umí navléknout nit do jehly, udělat uzel, stříhat textil, naučí se přední steh Umí slepit textilií, vyrobí jednoduchý textilní výrobek Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Dovede sestavovat stavebnicové prvky – umí montovat a demontovat stavebnici Zná základy péče o pokojové květiny – otírání listů, zalévání, kypření Umí zasít semena – provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování	Nácvik předního stehu na čtvrtce Textilní koláž

<i>Učivo – 2. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy</i>
<i>Práce montážní a demontážní</i> Pěstitelské práce Příprava pokrmů	Chová se vhodně při stolování, připraví tabuli pro jednoduché stolování, připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně)	MkV – rozdílné vánoční pokrmy v jiných zemích

Učivo – 3. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Práce s drobným materiálem a přírodninami - určování vlastností materiálů (tvar, barva, povrch, tvrdost) - seznamování se se základními nástroji a pracovními pomůckami, s jejich funkcí, vlastnostmi a způsobem použití - osvojování si jednoduchých pracovních postupů - vytváření návyku organizace a plánování práce Práce s papírem a kartonem Práce s textilem Práce s modelovací hmotou, hlínou, samotvrdnoucí hmotou	Dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, upravovat a třídit při sběru přírodní materiál (plody a semena rostlin, větvičky, šišky, sláma, listy) Dovede tvořit i z dalších materiálů (špejle, drátky, krabičky, bužírka, provázky) Pracuje podle slovního návodu nebo předlohy Umí mačkat, trhat, lepit, polepovat, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru Umí navléknout nit do jehly, udělat uzel, stříhat textil Procvičuje zadní steh Umí přišít knoflíky (dvou i čtyřdírkové) Umí slepit textilií, vyrobí jednoduchý textilní výrobek Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů (užitková, dekorativní keramika)	EV - vztah člověka k ŽP Tradice, lidové zvyky Vv , Prv MKV - lidské vztahy

Učivo – 3. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Práce montážní a demontážní – práce se stavebnicemi. Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování pokojových rostlin - pěstování ze semen v místnosti - pokusy a pozorování, ověřování podmínek života rostlin - pěstování některých plodin, úprava půdy, setí, sázení Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.	Dovede sestavovat stavebnicové prvky a díly Dovede sestavit jednoduchý pohyblivý model Umí montovat a demontovat stavebnici Zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření, rozmnožování Umí zasít semena Provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování Umí pracovat na pozemku, sázet sazenice Orientuje se v základním vybavení kuchyně Chová se vhodně při stolování Připraví tabuli pro jednoduché stolování Připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	EGS - Evropa a svět nás zajímá

Učivo – 4. ročník	Výstup	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Práce s drobným materiálem a přírodninami - určování vlastností materiálů - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů - osvojování si jednoduchých pracovních postupů - vytváření návyku organizace a plánování práce	Zná základy aranžování a využití samorostů Dokáže ohýbat, spojovat, svazovat Je seznámen s prvky lidových tradic a zvyků Udrhuje pořádek na pracovním místě	Vv,Přír
Práce s papírem a kartonem	Dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, Vytváří prostorové konstrukce (městečko, obec)	EV-vztah člověka k životnímu prostředí
Práce s modelovací hmotou, hlínou,samotvrdnoucí hmotou	Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů (užitková, dekorativní keramika) Zvládá různé druhy stehu – přední, zadní, ozdobný	-lidové zvyky a tradice
Práce s textilem	Montuje a demontuje stavebnici Dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky Pracuje podle slovního návodu i podle předlohy	
Práce montážní a demontážní	Zná základy péče o pokojové květiny Zná rozdíl mezi setím a sázením	Přír

<i>Učivo – 4. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</i>
- práce se stavebnicemi (plošnými, konstrukčními, prostorovými) - konstrukční činnosti - práce s návodem Pěstitelské činnosti - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti Příprava pokrmů –základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	Zná množení rostlin odnožemi a řízkováním Umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny Orientuje se v základním vybavení kuchyně Je seznámen s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně Zná pravidla správného stolování a společenského chování Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	EGS-Evropa a svět nás zajímá

Učivo – 5. ročník	Výstup	Průřezová témata , mezipředmětové vztahy
Práce s drobným materiálem a přírodninami - určování vlastností materiálů - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů - osvojování si jednoduchých pracovních postupů - vytváření návyku organizace a plánování práce	Aranžuje a využívá samorosty Pracuje s různými materiály Využívá prvků lidových tradic	MKV-lidské vztahy EV-vztah člověka k životnímu prostředí Vv
Práce s papírem a kartonem	Dovede vyřezávat, děrovat, polepovat. Vytváří prostorové konstrukce	
Práce s hlinou	Vytváří jednoduchými postupy různé předměty (užitková, dekorativní keramika)	- lidové zvyky a tradice
Práce s textilem	Zvládá různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný Je seznámen s látáním a tkaním Zná rozdíl mezi osnovou a útkem Umí základy háčkování	
Práce montážní a demontážní - konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi (plošnými, konstrukčními, prostorovými)	Montuje a demontuje stavebnici Dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky Umí pracovat podle slovního návodu, podle předlohy nebo jednoduchého schématu	OSV – soustředění, plánování, řešení problémů

<i>Učivo – 5. ročník</i>	<i>Výstup</i>	<i>Průřezová témata , mezipředmětové vztahy</i>
- práce s návodem - práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem Pěstitelské činnosti - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti Příprava pokrmů –základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	Zná základy péče o pokojové květiny Zná rozdíl mezi setím a sázením Zná množení rostlin odnožemi a řízkováním Je seznámen s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogy, alergiemi Umí provádět pěstitelské pokusy a pozorování Umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky,nástroje a nářadí Orientuje se v základním vybavení kuchyně Je seznámen s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně Zná pravidla správného stolování a společenského chování.Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	EV – základní životní podmínky - lidské aktivity a zásahy do životního prostředí Přír EGS-Evropa a svět nás zajímá

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Obecné zásady hodnocení

Hodnocení žáků upravuje **Vyhláška č. 48/2005 Sb. v platném znění.**

Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi **zpětnou vazbu**, tj. co se naučil, zvládl, v čem se zlepšil, v čem chybí a jak postupovat dále.

Hodnocení by mělo vést k **pozitivnímu vyjádření** a mělo by být pro žáky motivující.

Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém.

Důležité je uplatňovat **přiměřenou náročnost a pedagogický takt.**

Soustředíme se na **individuální pokrok každého žáka** (nesmí docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné).

Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě, s chybou či nedostatkem se dále pracuje.

Omezujeme individuální zkoušení u tabule, které žáka často stresuje. Vhodnější je hodnotit vzdělávací činnost žáka v jejich přirozené podobě a na jeho pracovním místě. **Všechny důležité činnosti oznamujeme předem, včetně našich požadavků, které budeme hodnotit.**

Pro celkové hodnocení používáme **klasifikaci**, pouze na žádost rodičů a doporučení pedagogicko-psychologické poradny (PPP) se u žáků se specifickou poruchou učení (SPU) používá hodnocení slovní.

Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Známka z hodnocení vědomostí nezahrnuje hodnocení chování žáka. Do klasifikace se promítá hodnocení **úrovně dosažených vědomostí, dovedností, postup a práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka**. Hodnocení musí probíhat **průběžně** v celém časovém období a výsledná známka je stanovena na základě **dostatečného množství různých podkladů**. V případě zhoršení prospěchu je nutno **ihned informovat rodiče** a konzultovat s nimi daný problém. Klasifikuje se vždy jen **dostatečně probrané a procvičené učivo**. Dílčí známky mohou být i tzv. **známky mínusové (např. 1-)**. V případě absence vyšší než 50 %, může vyučující daného předmětu navrhnout komisionální přezkoušení.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření
- předměty s převahou praktických činností
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

(viz. přílohy 1 – 3)

Celkové hodnocení

Prospěl(a) s vyznamenáním

Prospěl(a)

Neprospěl(a)

Kritéria pro hodnocení

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem
- změny v chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pocítuje

Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
- výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce...
- projektové a skupinové práce

- projektové dny celoškolní
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- vědomostní a dovednostní testy Kalibro, Scio pro 5. ročníky

U průběžného hodnocení používáme různé formy, od klasifikace, přes bodové hodnocení, slovní hodnocení, až po sebehodnocení žáků.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

V jednotlivých vyučovacích předmětech předem stanovíme a žákům **sdělíme základní učební požadavky**. **Jasně formulujeme**, jaké dovednosti si žáci mají osvojit, čemu se mají naučit. Žáky upozorňujeme, jaké činnosti nebo pokusy budou provádět, o čem budeme hovořit. Žákům **předkládáme reálné a dosažitelné cíle** a tím je vedeme k bezchybnosti a poctivosti. Díky zpětné vazbě mají učitelé i žáci přehled o tom, co a jak již žáci zvládli. Takto vedení žáci nemají potřebu podvádět - podvádění pro ně ztrácí smysl, jelikož nevede ani k prožití pocitu úspěchu ani k cíli, kterým je dosahování co nejlepších výsledků.

Žáky vedeme k tomu, aby si do svých učebních materiálů zaznamenávali to, co už dobře ovládají (například "hvězdičkou"). Na základě takto provedeného sebehodnocení žáků mohou učitelé následně přistupovat k individuálnímu řešení jejich problémů a nejasností.

Používáme činnostní přístupy a metody učení, které umožňují žákům odhalovat chyby, hned je opravovat a brát si z nich poučení. Žákům tak průběžně umožňujeme uvědomění, co z probíraného učiva již ovládají.

Žákům umožňujeme vyjadřovat své myšlenky, názory a prezentovat své vědomosti. Nejdříve dáváme příležitost projevit se žákům, kteří se v daném učivu orientují jako první. Na jejich příkladě si ostatní žáci nejlépe uvědomí vlastní stupeň poznání.

Používáme učební materiály, ve kterých je sebehodnocení žáků zapracované.

K sebehodnocení písemných cvičení přistupujeme teprve tehdy, když je žák schopen uvědomit si, že probírané učivo ovládá.

Předkládáme žákům ukázky správně vypracovaných úkolů různé obtížnosti a upřesňujeme, co požadujeme na výborné ohodnocení a co je již hodnoceno chvalitebně. Žáci potřebují vědět, jakou náročnost úkolů mají k určitým ohodnocením zvládat. Stejně stanovíme ukazatele při hodnocení písemném bez klasifikačních stupňů. Žák potom ví, k čemu ve svém snažení směřuje, a je mu tak dána možnost sebehodnocení. Dodržujeme zásady a pravidla pozitivního hodnocení.

Pravidla pro hodnocení skupinové práce

Podle uvedených kritérií hodnotí svou práci žák sám a následně ho hodnotí jeho spolupracovníci a učitel (hodnocení provádějí na škále 1-4 téměř vždy, často, někdy, zřídka).

a) podíl na práci skupiny

- bez zaváhání se účastnil diskuse ve skupině
- na práci skupiny se podílel odpovídající měrou
- svou snahou ve skupině stále dominovat narušoval činnost ostatních, spolupráci ve skupině
- účastnil se skupinových aktivit

b) držení se tématu

- dával pozor, poslouchal, co bylo řečeno a uděláno
- svými poznámkami se snažil vracet členy skupiny zpět k tématu
- utíkal od tématu nebo měnil téma
- držel se tématu

c) navrhování užitečných nápadů a myšlenek

- přicházel s myšlenkami a nápady, které pomáhaly skupině v její práci
- přicházel s užitečnou kritikou a komentáři
- ovlivnil rozhodnutí skupiny a její plány
- přišel s užitečnými nápady

d) uznání

- vyjadřoval se pozitivním a povzbuzujícím způsobem o členech skupiny a jejich nápadech
- vyjadřoval ostatním uznání a pochvalu za jejich nápady
- vyjadřoval se znevažujícím nebo nepřátelským způsobem o členech skupiny
- vyjadřoval druhým uznání.

e) zapojování druhých

- snažil se zapojit ostatní členy skupiny kladením otázek, dotazováním se na jejich názor
- a vybízením je ke spolupráci
- snažil se docílit, aby skupina spolupracovala a dosáhla konsensu
- vážně se zabýval nápady, se kterými přišli ostatní
- snažil se zapojit ostatní

f) komunikace

- mluvil jasně a srozumitelně
- vyjadřoval své myšlenky jasně a efektivně
- komunikoval jasně a srozumitelně

g) celkový dojem

- tato pracovní skupina mi pomohla zlepšit porozumění problému a způsobům jeho řešení
- lépe, než kdybych pracoval sám
- práce v této skupině byla velmi příjemnou zkušeností

Chování

Hodnocení chování žáka se odvíjí od dodržování Školního řádu. Hodnotí se chování ve škole, při školních akcích, reprezentaci školy a provádí je třídní učitel po dohodě s ostatními vyučujícími, případně pedagogická rada.

Využívá se tři stupňů hodnocení:

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Výchovná opatření

Pochvalami a oceněními jsou:

Pochvala ředitele školy

Ředitel může žákovi na návrh Rady školy, obce či krajského úřadu po projednání v pedagogické radě udělit za mimořádný projev humánnosti, občanské a školské iniciativy, za vysoce záslužný čin, za dlouho dobou úspěšnou práci spojenou s reprezentací školy pochvalu ředitele školy. Ředitel školy neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Pochvaly a ocenění třídního učitele

Pochvala třídního učitele

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit **pochvalu třídního učitele** za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení pochvaly a se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Kázeňská opatření

Při porušení povinností stanovených školním řádem může být podle závažnosti tohoto porušení žákovi uloženo(-a):

Napomenutí třídního učitele

Ukládá třídní učitel bezprostředně po přestupku, kterého se žák dopustí; o udělení napomenutí uvědomí třídní učitel prokazatelně rodiče - dopisem, ústní informací na pravidelných konzultačních dnech a třídních schůzkách.

Důtka třídního učitele

Ukládá ji třídní učitel po projednání a se souhlasem ředitele školy za závažnější či opakované porušení řádu školy, norem slušnosti; důtka třídního učitele se uděluje před kolektivem třídy.

Důtka ředitele školy

Ukládá ji ředitel školy po projednání v pedagogické radě za vážná porušení řádu školy – zvláště za porušování norem slušnosti, za neomluvené absence, za agresivitu vůči spolužákům i dospělým a další závažná provinění. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností řádu školy a jsou postihovány tímto opatřením s následným dopadem na hodnocení chování za klasifikační období.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení se řídí s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb v platném znění. Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným, mentálním nebo s vývojovými poruchami učení a chování. Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a **hodnocení je vždy zcela individuální**. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Žáci integrovaní na základě doporučení PPP nebo speciálního pedagogického centra (SPC) jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění **Individuálního vzdělávacího plánu**. Na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni **slovně**.

Při slovním hodnocení se uvádí:

a) ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

b) úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

c) úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávné i na návodné otázky

d) úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

e) píle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Použití slovního hodnocení není pouhé mechanické převádění číselného klasifikačního stupně do složitější slovní podoby, ale musí být zachována vazba mezi klasifikací (číselným vyjádřením) a slovním hodnocením. Smyslem hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu dítěte.

(viz příloha 4)

Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky.

2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a)** předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b)** zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c)** přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.
6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

5. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětus prospěchem

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný

Příloha 1

STANDARDS PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Tématický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-01 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
Indikátor	1. Žák vybere z nabídky vhodný nadpis 2. Žák posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzení 3. Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu 4. Žák vyhledává v textu odpověď na zadanou otázku 5. Žák vystihne hlavní myšlenku textu
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-02 Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
Indikátor	1. Žák vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu 2. Žák rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro smysl (vyznění) textu 3. Žák vypíše požadovanou informaci z textu 4. Žák utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta

	ČJL-5-1-03 Posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
	1. Žák sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka) 2. Žák posoudí, zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí 3. Žák sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení 4. Žák vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce
	ČJL-5-1-04 Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
	1. Žák vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl 2. Žák vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě
	ČJL-5-1-05 Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
	1. Žák na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, s dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku 2. Žák posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná 3. Žák změní dialog na vzkaz apod.
	ČJL -5-1-06 Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
	1. Žák vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka 2. Žák vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout

	ČJL-5-1-07 Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
	1. Žák na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení - oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta 2. Žák se vhodně představí ostatním dětem, dospělému
	ČJL-5-1-08 Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
	1. Žák rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyž vo tom apod.) 2. Žák při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost
	ČJL-5-1-09 Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
	1. Žák píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění 2. Žák sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu 3. Žák napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi 4. Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí
	ČJL-5-1-10 Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti
	1. Žák k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech) 2. Žák zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo

	Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)
	ČJL-5-2-01 Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
	1. Žák vybere z nabídky slovo, které má významem nejbližší k zadanému slovu 2. Žák nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným 3. Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy 4. Žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)
	ČJL-5-2-02 Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
	1. Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou 2. Žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova 3. Žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne 4. Žák k danému slovu uvede slova příbuzná
	ČJL-5-2-03 Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech
	1. Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) 2. Žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh 3. Žák určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu. 4. Žák rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu 5. Žák určí osobu, číslo, způsob (u způsobu oznamovacího čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech mluveném i psaném projevu 6. Žák rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně

	ČJL-5-2-04 Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
	1. Žák vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarem spisovným (doporučujeme pro autory testů rozložit na dvě úlohy na sebe navazující: v 1. kroku žák vyhledá/nevyhledá, ve 2. kroku vyhledané nahradí/nenahradí) 2. Žák doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně (1. a 4. pád rod mužský životný).
	ČJL-5-2-05 Vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
	1. Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) 2. Žák vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie)
	ČJL-5-2-06 Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí
	1. Žák rozliší větu jednoduchou a souvětí 2. Žák rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku
	ČJL-5-2-07 Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
	1. Žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován 2. Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu

	ČJL-5-2-08 Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
	1. Žák správně píše/doplňuje i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných 2. Žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického
	ČJL-5-2-09 Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
	1. Žák na základě znalosti shody přísudku s podmětem používá správné tvary přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu 2. Žák doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanásobný větný člen)

	Literární výchova
	ČJL-5-3-01 Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
	1. Žák zpracuje stručné sdělení (referát) o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku 2. Žák řekne, jak na něj vyslechnutá / přečtená ukázka působí
	ČJL-5-3-02 Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

	1. Žák přednese a volně reprodukuje text 2. Žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma 3. Žák napíše pohádku, bajku
	ČJL-5-3-03 Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
	1. Žák rozhodne, z kterého druhu / žánru je úryvek – řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiksu, z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky)
	ČJL-5-3-04 Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy
	1. Žák rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka 2. Žák rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza

MATEMATIKA

	Číslo a početní operace
	M-5-1-01 Žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
	1. žák z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky 2. žák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. žák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek 4. žák využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek
	M-5-1-02 Žák provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
	1. žák správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel 2. žák aplikuje při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády 3. žák využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem 4. žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku 5. žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel
	M-5-1-03 Žák zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
	1. žák přečte a запиše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. žák využívá rozvinutého zápisu čísla (do milionů) v desítkové soustavě

	3. žák porovnává čísla do milionů 4. žák zaokrouhluje čísla do milionů s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. žák užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel 6. žák se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. žák provádí číselný odhad a kontrolu výsledku
	M-5-1-04 Žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru
	1. žák porozumí textu úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) 2. žák přiřadí úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních operací 3. žák zformuluje odpověď k získanému výsledku 4. žák přiřadí k zadanému jednoduchému matematickému vyjádření smysluplnou slovní úlohu (situaci ze života) 5. žák tvoří slovní úlohu k matematickému vyjádření

	Číslo a početní operace
	M-5-1-05 Žák modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
	1. žák vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života 2. žák využívá názorné obrázky k určování $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$, $1/10$ celku 3. žák vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny
	M-5-1-06 Žák porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel

	1. žák porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) 2. žák sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje
	M-5-1-07 Žák přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
	1. žák vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života 2. žák přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejích úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu 3. žák porovná desetinná čísla v řádu desetin
	M-5-1-08 Žák porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose
	1. žák znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až $+100$ 2. žák nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě

	Závislosti, vztahy a práce s daty
	M-5-2-01 Žák vyhledává, sbírá a třídí data
	1. žák provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) 2. žák vybírá a porovnává ze zadání úlohy data podle daného kritéria 3. žák posuzuje reálnost vyhledaných údajů
	M-5-2-02 Žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
	1. žák doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu 2. žák vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku, sloupcový diagram 3. žák vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data a porozumí vztahům mezi nimi (nejmenší, největší hodnota apod.) 4. žák používá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití %) 5. žák používá jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty v jízdních řádech

	Geometrie v rovině a v prostoru
	M-5-3-01 Žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce
	1. žák rozezná základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) 2. žák využívá k popisu rovinného útvaru počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran 3. žák charakterizuje základní rovinné útvary a k zadanému popisu přiřadí název základního rovinného útvaru 4. žák využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) 5. žák využije znalosti základních rovinných útvarů k popisu a modelování jednoduchých těles (krychle, kvádr, válec)

	6. žák narýsuje kružnici s daným poloměrem 7. žák narýsuje trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran 8. žák narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic 9. žák dodržuje zásady rýsování
	M-5-3-02 Žák sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
	1. žák rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru 2. žák s pomocí čtvercové sítě nebo měřením určí obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. žák porovnává obvody rovinných útvarů 4. žák graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky 5. žák určí délku lomené čáry graficky i měřením 6. žák převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)
	M-5-3-03 Žák sestrojí rovnoběžky a kolmice
	1. žák vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek v rovině 2. žák načrtne kolmici a rovnoběžku ve čtvercové síti 3. žák narýsuje k zadané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou
	M-5-3-04 Žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
	1. žák určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců, obdélníků a trojúhelníků 2. žák porovnává pomocí čtvercové sítě obsahy rovinných útvarů 3. žák používá základní jednotky obsahu (cm ² , m ² , km ²) bez vzájemného převádění
	M-5-3-05 Žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

	1. žák pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) 2. žák určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru 3. žák vytvoří ve čtvercové síti osově souměrný útvar podle osy v lince mřížky
--	--

	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
	M-5-4-01 Žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
	1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák volí vhodné postupy pro řešení úlohy 3. žák vyhodnotí výsledek úlohy

CIZÍ JAZYK

1. stupeň

Zkratky:

- Č** = čtení s porozuměním
- PO** = poslech s porozuměním
- P** = psaní
- M** = mluvení

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-5-2-01

Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.

Č CJ-5-2-01.1

V textech vyhledá požadované informace.

Č CJ-5-2-01.2

Rozumí krátkým pokynům v textu.

PO CJ-5-2-01.3

Rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.

PO CJ-5-2-01.4 Rozumí základním číselným údajům. PO CJ-5-2-01.5 Rozumí pokynům učitele.
CJ-5-2-02 Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci. Č CJ-5-2-02.1 V textech s vizuální oporou porozumí hlavní myšlence. Č CJ-5-2-02.2 Vyhledá informace k tématu v časopise nebo na webové stránce a tyto informace využije. PO CJ-5-2-02.3 Rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.
CJ-5-2-03 Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu. Č CJ-5-2-03.1 Srozumitelně vyslovuje čtený text obsahující známou slovní zásobu.
CJ-5-2-04 Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku. Č CJ-5-2-04.1 V textech vyhledá požadované informace. Č CJ-5-2-04.2 Vytvoří odpověď na otázku týkající se textu.
CJ-5-2-05 Používá dvojjazyčný slovník. Č CJ-5-2-05.1 Vyhledá neznámé slovo v anglicko-české i česko-anglické části slovníku.

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-5-3-01 Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.

P CJ-5-3-01.1 Napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální email kamarádovi.

P CJ-5-3-01.2 Sestaví gramaticky a formálně správně odpověď na sdělení.

P CJ-5-3-01.3 Vyplní osobní údaje ve formuláři

CJ-5-3-02 Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.

P CJ-5-3-02.1 Písemně převypráví obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.

P CJ-5-3-02.2 Shrne písemně obsah krátké slyšené konverzace.

M CJ-5-3-02.3

Ústně převypráví obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.

M CJ-5-3-02.4

Shrne ústně obsah krátké slyšené konverzace.

CJ-5-3-03 Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.

Č CJ-5-3-03.1 Svými slovy vyjádří smysl textu.

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-5-4-01 Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.

M CJ-5-4-01.1 Na základě reálné situace jednoduše reaguje v zadané roli, pozdraví, zeptá se a odpoví na otázky, rozloučí se.

M CJ-5-4-01.2

Mluví o tom, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí

Příloha 2

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.

Stupeň 1 (výborný)

Získané znalosti, fakta, pojmy, definice a zákonitosti žák zvládá přesně, chápe jejich souvztažnost. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti při řešení úkolů. Bez problémů vykonává vzdělávací činnosti. Dokáže si zorganizovat vlastní práci, je samostatný, pilný, prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. V jeho projevu je zřetelná originalita a tvořivost. Přesně a výstižně se dokáže ústně i písemně vyjadřovat. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho vzdělávání jsou kvalitní, mohou mít pouze menší nedostatky. Ty dovede využívat ke svému zlepšení. Je schopen sebekontroly. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Dokáže samostatně studovat vhodné texty – učit se.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Získané znalosti, fakta, pojmy, definice a zákonitosti žák zvládá v podstatě přesně, chápe jejich vzájemné vztahy. Samostatně a tvořivě, popř. s menší pomocí učitele, uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti při řešení úkolů. K výkonu vzdělávacích činností někdy žádá drobnou pomoc učitele. Dokáže si zorganizovat vlastní práci, je zpravidla samostatný, pilný, většinou prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. V jeho projevu je často zřetelná originalita a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Kvalita vzdělávání je bez podstatných nedostatků. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc. Dokáže se učit s malou dopomocí.

Stupeň 3 (dobrý)

V získaných znalostech, pojmech, faktech, definicích a zákonitostech má žák mezery. Vyžaduje pomoc při řešení úkolů, kde uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti. Při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. K výkonu vzdělávacích činností žádá pomoc učitele. Má problém zorganizovat si vlastní práci, je méně samostatný, pilný, někdy prokazuje pílí, snahu a vzdělávací aktivitu. Jeho projev je často ovlivněn okolím nebo podnětem učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. V kvalitě vzdělávání se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu. Při práci s informacemi má častější problémy, nejen při jejich získávání a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc.

Stupeň 4 (dostatečný)

V úplnosti a přesnosti osvojení požadovaných znalostí má žák závažné mezery. Ve vzdělávacích činnostech je málo pohotový a má větší nedostatky. Osvojené znalosti a dovednosti uplatňuje se závažnými chybami. Jedině s pomocí učitele je schopen zorganizovat vlastní práci. Je nesamostatný, málokdy prokazuje pílí, snahu a vzdělávací aktivitu. Napodobuje ostatní, často i chybně, není tvořivý. Jeho ústní a písemný projev není výstižný, má vážné nedostatky ve správnosti a přesnosti. Grafický projev je málo estetický. V kvalitě výsledků vzdělávání se projevují nedostatky. Některé závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často informace nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních, nebo je při ní pasivní.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Ve znalostech, faktech, pojmech, definicích a zákonitostech má žák zásadní mezery. Má velmi podstatné nedostatky v dovednosti vykonávat požadované vzdělávací činnosti. Zpravidla neprokazuje pílí, jeho snaha je minimální nebo krátkodobá. Znalosti a vědomosti nedokáže uplatňovat, případně se při jejich aplikaci vyskytují velmi závažné chyby. Není samostatný v myšlení, vyskytují se u něho časté logické

nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede pracovat s informacemi, a to ani při jejich vyhledávání. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes pomoc a podporu. Nedovede se samostatně učit.

Příloha 3

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti.

V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci

učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního

prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Příloha 4

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc

učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Příloha 5

Ukazatele jednotlivých stupňů při slovním hodnocení

	1 výborný 100% - 90%	2 chvalitebný 89% - 75%	3 dobrý 74% - 50%	4 dostatečný 49% - 25%	5 nedostatečný 24% - 0%
kvalita získaných znalostí a dovedností	ovládá učivo	v podstatě ovládá	ovládá s mezerami	ovládá se závažnými mezerami	neovládá
uplatnění znalostí a dovedností	samostatně uplatňuje znalosti a dovednosti	vyžaduje drobnou pomoc při uplatňování znalostí a dovedností	vyžaduje drobnou pomoc, je méně samostatný	znalosti a dovednosti i přes pomoc uplatňuje se zásadními chybami	neovládá znalosti a dovednosti
kvalita myšlení	samostatný, tvořivý, pohotový, dobře chápe souvislosti, originální	celkem samostatný, tvořivý a pohotový	méně samostatný, tvořivý, pohotový, vesměs napodobuje ostatní	napodobuje ostatní, ovšem často chybně, nesamostatný, nechápe souvislosti	nesamostný, těžkopádný, někdy bezradný
kvalita komunikativních dovedností	vyjadřuje se výstižně, souvisle, adekvátně věku, přesně, správně	vyjadřuje se celkem výstižně a souvisle	vyjadřuje se ne vždy přesně, někdy nesouvisle, často dělá chyby	vyjadřuje se se značnými obtížemi, nesouvisle	ani s pomocí se neumí vyjádřit nebo jen kusým způsobem

píle, snaha přístup ke vzdělávání	je pilný, snaží se	celkem se snaží, zpravidla je i pilný	k práci potřebuje dost často podnět, reaguje výborně	malá píle, snaha a to i přes podněty	podněty k práci jsou neúčinné
kvalita práce s informacemi	dokáže plnohodnotně spolupracovat	dokáže pracovat s informacemi, potřebuje drobnou pomoc s jejich tříděním a interpretací	při práci s informacemi potřebuje pomoc	při práci s informacemi dělá zásadní chyby	i přes poskytnutou pomoc, nedokáže vybrat, utřídit nebo interpretovat informace
kvalita spolupráce	dokáže plnohodnotně spolupracovat	při spolupráci vyžaduje drobnou podporu nebo pomoc	při spolupráci vyžaduje podporu nebo pomoc	při spolupráci vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc	i přes významnou podporu nebo pomoc nedokáže spolupracovat s ostatními
osvojení dovednosti samostatně se učit	dokáže se samostatně učit	dokáže se celkem samostatně učit, vyžaduje drobnou pomoc	se samostatným učením má někdy problémy, vyžaduje pomoc	se samostatným učením má značné problémy, vyžaduje pomoc	i přes poskytovanou pomoc se nedokáže samostatně učit